

Нурлан Шакиев:
“Бөлөк тилди
эмес, эне тилди
билбеген уят”

3-БЕТТЕ

Ахматбек КЕЛДИБЕКОВ:
“Азыр дүйнөдө
экономикалык
кризис жүрүп
жатат”

5-БЕТТЕ

Замир кары РАКИЕВ:
“Терс диний
агымдарга бөгөт
коюу биздин
милдет”

9-БЕТТЕ

№105 (3440)

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий газити

Шейшембі,
2022-жылдын
29-ноябрь

ЭРКИН-ТОО

www.erkin-too.kg

Президент Садыр ЖАПАРОВ:

“ЭЛДИК КУРУЛТАЙ УЛУТТУК КЫЗЫҚЧЫЛЫКТАРДЫН АЙЛАНАСЫНДА КООМДУ БИРИКТИРҮҮГӨ КӨМӨКТӨШӨТ”

2-БЕТТЕ

ЖЕТИМИШКЕ ТАЯГАН КАНАТБЕК АБДРАХМАТОВ ЭЭРГЕ ОТУРДУ

Буга дейре Сеймология институтун жетектеп келген 69 жаштагы Канатбек Абдрахматов Улуттук илимдер академиясынын президенти болуп шайланды. Албетте, күттүктайбыз! Куттуу жайдын жетекчisin шайлоо 28-ноябрда өтүп, ага баш бакан Акылбек Жапаров өзү барды. Кызыгы, Абдрахматов аталган кызматка жалгыз талапкер болгон. Илимдеги башка академик, илимпоз, кандидаттарга не болгон, яя? 15-ноябрдан бери каарманыбыз Улуттук илимдер академиясынын президентинин милдөттүн аткарып жаткан. 2017-жылдан ушул мезгилге чейин мекемени Мурат Жуматаев жетектеп келген.

БИШКЕКТЕ КАРЫЗЫН ТӨЛӨБӨГӨНДӨРДҮН ЖАРЫГЫ ӨЧҮРҮЛӨТ

Бүгүн, “акылдуу” эсептегичтер Бишкек шаарындагы төлөмдөрдү өз маалында жүргүзбөгөн 4 300 турмуштиричилик жана турмуш-тиричилик эмес абоненттердин электр камсыздоосун аралыктан өчүрөт.

Чүй электр тармактар ишканасы билдиргендей, ыңгайсыздыктарга кабылбаш үчүн компания абоненттерди электр энергияга болгон эсеп-кысапты өз маалында жүргүзүүгө чакырат. Чүй электр тармактар ишканасынын сайтында “Абоненттин балансы” рубрикасы иштейт. Анын жардамы менен бардык абоненттер өздүк эсебин каалаган учурда биле алышат.

Мындан сырткары, абоненттер өз эсебин 1209, 0772/0702/0556 00-12-09 номериндеги күнү-түнү иштеген чалуу-борборуна кайрылып, же болбосо (0556) 00-12-09 номериндеги WhatsApp тиркемесине жазыса болот.

ОКУУЧУЛАР ҮЧҮН АВТОБУСТАР КАТТАЙ

Бишкек шаарынын окуучулары үчүн атайын автобустар каттай баштайт. Бишкек шаарынын мэри Эмилбек Абдыкадыров, бул автобустарда азырынча шаардын №29, 28, 69, 70 жана 13-мектептеринин окуучулары гана жүрө алышарын айтты. Автобустар ушул апта-даттамага чыгат. Атайын долбоорду Жол-транспорттук инфраструктуру департаменти менен биргеликте жеке компания ишке ашырууда. Жол кире мектеп жетекчилери, ата-энелер комитети жана окуучуларды ташый турган компания ортосунда сүйлөшүү жүргөн соң такталмакчы. Эгер долбоор ийгиликтүү ишке ашса, шаардын бардык мектептеринин окуучулары атайын автобустарда жүрүп калышат.

“Эркин-Too” пресс

Ой ЖЕТКЕНГЕ КОЛ ЖЕТЕТ

КУРУЛТАЙ – ЭЛДИК БИЙЛИККЕ КАРАЙ ЖОЛ

Коомдо Элдик курултай жөнүндө көптөн бери эле айтылып келген. 2021-жылы кабыл алынган азыркы Конституцияда курултай институту коомдук-өкүлчүлүктүү орган катары бекемделип, курултайдын өтүшү менен ал бүгүн турмушубузга реалдуу түрдө кирди десек болот. Өткөн жума күнү Т.Сатылганов атындағы кыргыз улуттук филармониясында бириңи Элдик курултай өттү. Курултайдын иштөө жол-жоболору боюнча “Элдик курултай жөнүндө” конституциялык мыйзам учурда ЖКНЫН кароосунда болгондуктан август айында Президент Садыр Жапаровдун Элдик курултайды чакыруу жөнүндө Жарлыгы чыккан. Жарлыкка ылайык Элдик курултай убактылуу Жобонун негизинде өттү.

Курултайга республикабыздагы жалпы 450 айыл өкмөтүнөн 2ден делегаттар келишкен. Курултайдын ишине 1072 делегат катышты. Алардын баары жергиликтүү курултайларда элдин тандосу менен шайланышкан. Мындан тышкary курултайга 7 чет өлкөдөгү кыргыз диаспоралардан 21 делегат жана өлкөбүздөгү дин чейрөсүнүн өкүлдөрү да шайланып келишкен. Белгилей кетчү жагдай, курултайдын делегаттарынын арасында бир да мамлекеттик бийлик өкүлдөрү жок. Бирок курултайга бардык мамлекеттик бийлик органдарынын жетекчилери катышты.

Курултайда эсептөө комиссиясы жана анын төрагасы, Аксакалдар кенешине жана анын төрагасы, курултайдын жооптуу катчысы шайланды. Элдик курултайтын төрагасы болуп Аксакалдар кенешине кирген белгилүү коомдук ишмер Кадыр Кошлиев шайланды. Аксакалдар кенешинин мүчөлөрү Элдик курултайдын президиуму болуп саналат. Аксакалдар кенешине киргендердин арасынан 7 облустун бирден өкүлдөрү Элдик курултайтын төрагасынын орун басары болуп шайланишты.

Эки күнгө созулган бириңи Элдик курултайтын жұрушу КТРК жана башка каналдардан, соцтармактарда түз алынып көрсөтүлдү. Андыктан жалпы элизбиз курултайтын өтүшү, андагы көтөрүлгөн маселелер боюнча жакшы кабардар боло алышты.

ПРЕЗИДЕНТ КУРУЛТАЙДЫН МААНИСИ ЖӨНҮНДЕ

Курултайдын делегаттардын астында Президент Садыр Жапаров жалпы коомдук турмушубузун ар кыл маселелери жана алдынагы максаттар туурасында кенири мазмундагы сөз сүйлөдү.

Мамлекет башчысы курултайдын маани-маңызына токтолуп, калкыбыздын элдик жыйын аркылуу мамлекет куруп, келечекти аныктаган учурлары оголе көп кездешкенин белгиледи. “Биздин заманга чейинки Х кылымда эле кытай булактарында эскерилген Кыргыз дөөлөтү, биздин доорго чейинки III кылымда хүннүлар менен таймашкан мамлекеттисибиз, Барсбек каган жана анын жолун жолдоочулар башында турган, 840-жылдан тарта “Улуу кыргыз дөөлөтү” атагына ээ болгон каганатыбыздан тартып, берегидеги Мухаммед Кыргыздын, Ормон каган Ниязбек уулунун тушундагы мамлекеттик түзүлүштөргө чейинки тажрыйбабыздын топтолушуна биз сөз кылып жаткан Элдик курултай негиз болуп берген!” деп белгиледи Президент. Садыр Жапаров улуттук наркнаасыл, баалуулуктар менен жаңы технология, экономикалык реформалар айкалышканда гана өлкөдө өнүгүү болооруна, күчтүү улут түптөлөрүнө азыркы жапон, кытай, корей эли айдан ачык далил болуп берерин айтып өттү.

Президент Садыр Жапаров ақыркы убактарда кен байлыктар, суу-энергетикалык, темир жол тармагы, билим берүү, маданият, коопсуздук жана чек ара маселелери багытында жасалган жана алдыда жасалчу иштерге токтолду. Президент өз сөзүндө 2-3 жыл аралыгында бюджеттингин 2-3 эсеге өсүшү “экономикалык чудо” көрсөткөн мамлекеттердин тарыхында да сейрек көздешет, - дейт Акылбек Жапаров. Мындан жетишкендик анын ишниминде салык жол-жоболорун санаиптештируү жана фискалдаштыруунун аркасында жетишилген. Жаңы салыкты эч ким киргизен жок, бирок ар бирибиз контролдук-кассалык машиналарды пайдалануу менен өлкөбүздүн өнүгүүсүнүн салымыбызды кошо алдык, - деп белгиледи Министрлер Кабинетинин Төрагасы.

ЗАРЫЛДЫКТЫН БОЛУШУ ШАРТ

Мамлекет башчысы мамлекеттик тил маселесине да кайрылып, келечекте кыргыз жаңардары кыргыз тилинде эркин сүйлөй алган, жаза жана ойлоно алгандай чыныгы мамлекеттик тилге айлантуу милдети

турганнын айтты. Бул үчүн канадайдыр деңгээлде ички зарылдыктын болушу шарт, ансыз тилибиз өз макамына толук ээ боло албайт деген Президенттин пикирине толук кошулууга болот. Мамлекеттик тилибиз жөнүндө курултайда сөз сүйлөгөн Жогорку Кенештин Төрагасы Нурланбек Шакиев да ташка тамга басканда ачык-айкын пикирин айттып өттү. Нурланбек Шакиев ошондой эле билим берүү, сот реформасы боюнча да омоктуу ойлорун айтты.

КЫРГЫЗ “ЧУДОСУ”

Курултайда Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров да сөз сүйлөп, Министрлер Кабинети тарабынан өлкө экономикасынын өнүгүүсү үчүн аткарылып жаткан иштер жөнүндө айтты. Анын айтмында өлкөнүн өнүгүүсү үчүн Президент тарабынан 3 постулат жарыяланган. Алар: “мамлекеттин бүтүндүгү, элдин биримдиги жана салык төлөө милдети”. Акылбек Жапаров эл аралык институттардын пессимисттик божомдоруна карабай жакшы ийгиликтер болуп жатканын айттып, быйылкы жылдын 9 айнын жыйынтыгы боюнча экономиканын өсүшү 7%дь түзгөнүн белгиледи. Ал эми 2023-жылдын бюджети 503 миллиард сомду түзөт. 2-3 жыл аралыгында бюджеттингин 2-3 эсеге өсүшү “экономикалык чудо” көрсөткөн мамлекеттердин тарыхында да сейрек көздешет, - дейт Акылбек Жапаров. Мындан жетишкендик анын ишниминде салык жол-жоболорун санаиптештируү жана фискалдаштыруунун аркасында жетишилген. Жаңы салыкты эч ким киргизен жок, бирок ар бирибиз контролдук-кассалык машиналарды пайдалануу менен өлкөбүздүн өнүгүүсүнүн салымыбызды кошо алдык, - деп белгиледи Министрлер Кабинетинин Төрагасы.

КУРУЛТАЙДАН КИЙИНКИ ОЙЛОР

Курултайда республикабыздын ар бир айылынан Элдик жыйындарда шайланып келген депутаттар өз айылынын көйгөйлөрүн жакшы билябиз, башка мамлекеттүк учүн орчундуу маселелер боюнча айтсанар деп кайрылбаган чыгар. Жогорку Кенештин Төрагасы Нурланбек Шакиев да өз сөзүндө курултайтын макамы Конституцияда аныкталғанын айтты, “жыйындағы башкы маселе айтталған сөздөрдүн маанимаңызында деп белгиледи. Эгерде биз кайра эле майда-барат, күндөлүк сөздөрғө өтсөк, бул курултайтын башка жыйындардан эч айырмасы болбой калат. Андыктан ааламдашкан доордо 7 млн калкыбыздын мындан аркы тагдыры, орду, дүйнөлүк чакырыктардагы кыргыз элиниң үнүндөй болорун кеп қылғаныбыз туура”, - деген пикирин айткан эле. Көч бара-бара түзөлөт дейт эмеспи. Бириңи Элдик курултайтын өтүшү кийинки жыйындарга сабак боловор.

Элдик курултайтын чакыруу маселесинин айланасында коомдо ар кандай пикирлер айттып жатты. Курултайтын эмне кереги бар, дүжүрлөрдү шайланап алышы. Бирок курултайтын башка жыйындардан башка эмне қылмак эле деген сын пикирлер басымдуулук қылды. Бирок курултайда бийликтин ишин колдон, раҳмат айттып, ыраазы болгондор да, сынданардан да кем болгон жок. Жогорку бийлик өкүлдөрүнө, атүгүл Президенттин өзүнө да сын көз караштарын айткандар болду. Ошондой эле Министрлер Кабинетинин мүчөлөрүнө карата да кескин пикирлер айттылды. Айылнын көйгөйүн айттып бул маселени чечип бербесениздер “йүйме кайра кетпейм” деген делегаттар да болду. Кысқасы, делегаттар кайсы темада болбо sun ойлорун эркин айта алышты. Бириңи курултайта шайланган делегаттарды жана алардын маанайын көрүп болулуктын “дүжүрлөрдүн” курултайтын болбогонуна эл өзү күбө болду дейлайбиз.

Элдик курултайда делегаттар сүйлөп бүткөндөн кийин Президент Садыр Жапаров жыйынтыкоочу сөз сүйлөп, коюлган маселелерге, берилген суроолорго ынанымдуу жоопторду берди.

Бегим ТУРДАЛИЕВА

АЙТЫЛА ТУРГАН СӨЗ ЭЛЕ...

ТӨРАГАДАН ТУУРА СУНУШ

Жалпы Элдик курултайда Жогорку Көнештин төрагасы Нурланбек Шакиев Бишкек шаарындагы төрт райондун аталышын тез арада кыргызчага өзгөртүүнү сунуштады. Ал ар бир кыргыз жараны өз эне тилин биллип, сүйлөшүүгө милдеттүү деген ураан менен жашаш керектигин айтып, бөлөк тилди билбөө уят эмес, эне тилди билбөө айып экендигин баса белгиледи. Ал өлкөдө дагы деле башка тилдеги жер-суу аталыштары бар экендигин айтып, алардын бардыгын кыргызча атоо учурдагы эң башкы маселе экендигине токтолду.

Төраганын мындай сунушуна Орусиянын Мамлекеттик Думасынын депутаты Светлана Журова заматта көңүлүн буруп, жооп кайтарууга үлгүрдү. Ал “Москва сүйлөйт” радиостанциясы аркылуу Кыргызстан Бишкектин райондорунун атын өзгөртсө, Украинанын жолуна түштүрдеген пикирин билдируү

менен, бул Кыргызстанда жашаган орустардын укугун бузарын, Орусиянын президенти Кыргызстандын Мамлекет башчысына кандайдыр бир эскертүү берет деген оюн айтты.

Орус саясатчысынын мындай билдируүсүн ар ким ар кандай кабыл алууда. Көпчүлүк Светлана Журованы өлкөнүн ички маалесине чектен чыккан кийлигишүү деп эсептешсе, орус жергисинде бир жарым миллиондан ашкан мекендештерибиз мигрант болуп жүргөндүктөн жана аларга саясий-экономикалык көз карандылыгыбыздан улам мындай кадам кыргыз-орус мамилесине доо кетирет деп чоочулагандар да жок эмес. Чынында Кыргызстанда жер-суу аттарын кыргызчалоо маселеси мурунку бийлик учурунда деле чечилбей чоң саясатка айланып кеткен учурлар болгон. Атүгүл учурунда мындай демилге көтөргөндөрдү кызматтан алууга чейин барышкан. Мамлекеттик тил комиссиясын түзүүчүлөрдүн бири маркум

Казат Акматов дагы жетекчилик кылган жылдары орусча аталаشتагы жерлерди кыргызчалоо иштерине бир топ каршылык болгондугун эскерген жайы бар. Бирок, ал айрым маселелер улуттук баалуулуктар үчүн эл көтөрүлүп турган учурга туура келип, өлкөнүн эгемендигинин жаңы деми менен ишке ашкандыгын танган эмес. Ал эми азырчы...

Төрага Н.Шакиевдин айтканында калет жок. Өзгөрүүнүн убагы эчак эле келген. Качанга дейре кыргыз тилин кор кылбыз. Улуттук баалуулуктарыбызды, нарк-насилибизди сактап, муундан-муунга өткөрүп берүү мына ушул маселелерден башталат эмеспи. Тарыхты сыйлап, Улуу Ата Мекендик согушта эрдик көрсөтүп, Советтер Союзунун Баатырларынын урматына ыйгарылган аталыштарды тим коёлу. Алыс барбай эле саясий жана маданий борборубуз Бишкек шаарынын төрт районнун аталышын кыргыздын белгилүү адамдарынын атына

алмаштырууга эмнеге болбо-сун? Райондорду тарых тактап, таптап, алаканга салып берген сыймыктуу уул-кыздардын атынан атоо өзгөчө сый-урмат эмспи. Жалпы Элдик курултайда бул маселе Жогорку Көнештин Төрагасы Нурланбек Шакиев тарабынан эл алдында көтөрүлүп чыгуусу көпчүлүктүн колдоосуна татыды. Төрага көтөргөн маселе эчак айттышы керек болгон тема болчу. Бирок, ушул мезгилге чейин бийлик

Разия ЖООШБАЕВА

Тойдун ЭРТЕСИ

БИЙЛИК МЕНЕН ЭЛДИН ДИАЛОГУ МҮМКҮН ЭКЕНИ АЙГИНЕЛЕНДИ

Өткөн жуманын соңу бүйүр кызыткан көптер менен коштолгон Курултай менен жыйынтыкталды. Мамлекеттик маанидеги чоң иш-чара түз эфир аркылуу көрсөтүлүп, ушул күндөрү ар ким алына жараша чечмелеп жаткан чагы. Биз айрым эл көзүндөгү инсандардын Курултайдын жыйынтыгы боюнча пикирлерине орун бердик.

**КР аксакалдар көнешинин төрагасы
Дөөлөтбек ШАДЫБЕКОВ:**

**“Курултайда
көтөрүлгөн
көйгөйлөргө адилеттүү
баа берилсе...”**

- Курултай жөнүндө Баатыр замада жазылган. Анын ишке ашырылыши жакшы жөрөлгө. Бул жолку курултай мурдагылардай болбой, кескин түрдө айырмаланып көнен, коомчулуктун катышуусунда болду. Делегаттардын ачык кеби айтылды. Өлкөдөгү экономикалык, кадрдык саясат, илим-билим, курулуш, айыл чарбасы, маалымат жагындагы баш аламандыктар, чек ара жаатындагы көйгөйлөр бийликке жеткизилди. Айрым маселелер жаатын канткенде өнүктүрүү боюнча ачык айрым пикирлер ортого салынып, айтылды. Эми курултайда көтөрүлгөн сунуштарга адилеттүү баа берилип, ишке ашыруу жагын бийлик колго алса максатына жетет деген ойдомун. Муну менен алдыга жылуу болмок демекчимин.

**Ноокат райондук мамлекеттик администрациясынын
башчысы-аким Данир ИМАНАЛИЕВ:**

**“Курултай жаңы
институт катары
иштеп кетет”**

- Бириңчиден, курултай мамлекеттик башкарруу системасындагы жаңы институт. Бул институт карапайым элдин үнүн жогорку мамлекеттик башкарруу органдарына түз жеткизүүчү көпүрө болуп кала тургандыгы менен айырмаланат. Өзүнөр көргөндөй эл арасында ар тараптуу көйгөйлүү болгон маселелер чоң трибуналдан түз айтылды. Эми ушул көйгөйлөргө карата туура чечим кабыл алынса, ананда ар бир суроого адилеттүү мамиле кылышса, анда бул орган иштеп кетет. Менин кыс-кача жеке пикирим ушундай.

**Президенттин алдынагы башкаруу академиясынын
ректору Алмазбек АКМАТАЛИЕВ:**

**“Курултайды жакшы
уюшкандаста өткөргөн
уюштуруучуларга таазим”**

- Терен анализдер али алдыда. Бирок, бийлик менен элдин ушундай формадагы диалогу мүмкүн экени айгинеленди. Бийликтин да айтчу, элдин алдында тартуулоочу ийгиликтери бар экени аныкталды. Эл ал жакшы жышаандарды кабыл алып, баалаганы менен бийлике дагы деле көп тапшырмалары жана умуттөрү бар экени билинди. “Пахтакорлордун, дүжүрлөрдүн” курултайы болот деп ақылдуусунуп жүргөн демагогдор өзүлөрү 2 күн кечке социалдык тармакта “тигил укмуш сүйлөдү, бул министрге катуу айтылды, ушул көйгөй туура көтөрүлдү” деп кече эле болочок курултайды жээрип турганын унуптуп калышканын да көрдүк. Жабык тема болгон жок: Кемпир-Абад, сөз эркиндиги, коррупция, кадр саясаты, Кумтөр. Бул курултай да тарых болуп калды. Эми айтылган сунуш-пикирлерден тыянак чыгып, аларды көзөмөлдөө

боюнча иш-чара бекитилип, алдыга жыла бергенибиз оң. Эркин элбиз. “Түркмөнстан” болбойбуз, боло да албайбыз. Эркиндиң менен жоопкерчилик эришаркак жүрсүн деп тилейли. Курултайды жакшы уюшкандаста өткөзгөн уюштуруу комитетине таазим!

Калыгул БЕЙШЕКЕЕВ

- Ахматбек Келдібеков, ақыркы жылдары дүйнөлүк экономика, өзүбүздүн чакан экономикасын оор мезгилди баштап кечирип жатат. Өлкө казынасындагы таңқыстык оор экенин айтылды. Бул жагдайдан чыгуунун кайсы жолун көрүп турасыз?

- Бұғұн дүйнө жүзүндө Россия менен Украина ортосунда жаралған окуянын кесептесінен, таажы ылаңынын экономикага болгон соккусунун айынан көптөгөн өлкөлөр оңолуп кете елек. Мындан шартта бүтүндөй дүйнөнү экономикалық кризис каптаары айтпаса да түшүнктүү да. Мындан тышкary Rossiya болгон экономикалық санкциялардын кесептесі сөзсүз түрдө бизге да тиісет. Кечеги эле Россиядагы мобилизация өнөктүгүндө орустардан бизге жұз миндеген адамдар келди. Биздеги соңку 2 айды эле карал көрғөндө кыймыл кичине башталды. Ошол жұз миндеген адамдар бир айда миң доллардан коротушса дагы бул көрсөткүч ебегейсиз чоң каражат болуп есептелет. Бул албетте, экономикасын жүрүп кеткени деле эмес. Болгону товар алмашуунун,

кызмет көрсөтүүлөрдүн чоңой-гунун негизи болду десек болот. Ал эми казынадагы тартыштык салық саясатындағы туура эмес кадамдардан жасалып калууда. Тиешелүү тармактагы адистердин туура эмес эсептөөсүнүн айынан ушундай жагдайлар жаралууда. Мындан шартта бизнесті сактап калып, текшерүүнү азайтып, айыл чарба, туризм баштаган тармактарды күчтөтүп, ишкерлердин кыйынчылыктan чыгуусуна шарт түзүп берүү керек. Бизде тескеришинче салыкты, кәэ бир төлөмдердүр көбөйтүү менен ишкерчиликten айрым түрлөрү жабылып кетип жатат. Жеке өзүм да азыр бизнес чөйрөсүндө жүргөндүктөн жогорудагы жагдайлардын кесептесінен угуп, көрүп-билип жатам. Казынанын тартыштыгы сөзсүз түрдө болот. Себеби, быйылкы жылы айлык-маяналар бүтүндөй тармактарда әбегейсиз көтөрүлдү. Айлык-акыларга төлөмдер аябагандай чоң каражатты талап кылаары белгилүү. Мунун бардыгын Министрлер Кабинети эсептеш керек. Дагы бир жагдай, быйылкы жылы Баткендеги кайтуу окуялар да болуп кетти.

ЭСЕП-ЧОТЧУ

КР Жогорку Кеңешинин мурдагы төрагасы Ахматбек КЕЛДИБЕКОВ:

“ПЕНСИЯГА ЧЫГУУ КУРАГЫН КӨТӨРҮҮ ТУУРА ЭМЕС”

Өлкөбүздө экономиканын ийне-жибине чейин талдай билген, тармактан кыйла тажрыйба күткөн 5 үлкөн болсо, Ахматбек Келдібеков ошол үлкөндөрдүн бири экенин эч ким тана албаса керек. Эсеп-чотту жаңылбай жатка каккан мындан ишмер менен мамлекетибиздеги экономикалық жагдайлар боюнча маектешти.

Мунун баары албетте, чоң каражатты талап кылат.

- Социалдык фондун пенсияга чыгуу жашын көбөйтүү сияктуу демилгеси казынадагы тартыштыктан улам деп билсек болобу?

- Туура, бұғұн пенсияга чыгуу жашын көбөйтүү, ар кандай жеңилдиктерди кыскартуу сияктуу демилгелерди байма-бай көтөрө баштاشты. Бул туура эмес! Мындан демилгени кескин түрдө айыптаасак болот. Бул идея системаны талкалоого алып келиши мүмкүн. Анан калса бул демилгө Өкмөттө карапбай, айрым адистер тарабынан көтөрүлүп, даярдалып жатканынан кабардар болдум. Эгерде дал ушул идеяны коомдук талкууга алып чыкса, мен да өзүмдүн аргументтүү ой-пикеримди сөзсүз түрдө айтам. Бұғұн акча-насыялык, фискалдык саясатты биз туура алып барышыбыз керек.

- Мамлекеттик бажы кызмети бажы төлөмдердүр талаптагыдай чогулта албагында кандай сыр бар? Акылбек Жапаров бул тармактагыларды түгөлү менен кызматынан айдоого даяр экенин, жаңы система иштеши керектигин билдириди го...

- Ооба, мен дагы бажычыларды дүнүнөн айдоо керектиги буюнча маалыматтарды окудум. Бул тармакта велосипед ойлоп чыгыштын кереги жок.

Акылбек Жапаров айткандай эң оболу системаны өзгөртүш керек. Бардыгын санаарипке өткөрүү зарыл. Жөнөкөй гана мисал, Грузияда бажы тармагында бардыгына бирдей шарт түзүлгөн. Мамлекеттин экономикасына керектүү нерселерди алып келгендерге бажы төлөмдорун кыскартышат. Себеби, стимул дагы болуш керек да. Бардыгы электрондук форматта чечилүүгө тиши. А эмне үчүн бизде муун жасай албайбыз? Жасаса сонун болот! Бизде адамдын кийлигүү факторлору көбүрөөк болуп жатат деп ойлайм. Грузияда реформаны Саакашвили учурунда жасады эле, ошондон бери система аппак болуп иштеп келе жатат. Ошонун эсебинен аларда бажы төлөмдөрүн чогултуу эселеп көбөйдү. Бизге дагы ошол системаны киргизип коюш керек болчу. Бажы кызматынан кызматкерлер Грузияга окуп, тажрыйба алмашып да барып келиши. Алардын системасын өздөштүрүп, киргизип коюш бүгүнкү техниканын мүмкүнчүлүгү менен көп деле каражатты талап кылбайт. Болгону эрк жетиштүү болушу абзел. Биз бажы биримдигине киргенден бери бажы төлөмдорун чогултуу ошол жагынан да түзөнтуз көз каранды. Анан калса бажы тармагы импорт менен экспорт жагын талдап, экономиканы жөнгө салгандай болууга

тиши. Бул тармактан канчалык көп каражат түшсө, биздин ички экономикасынан начарлады дегенди билдириет. Бажы бул импорт. Импорт канчалык көбөйсө бизде чыгып жаткан товарлардын, ишканалардын азайганы десек болот. Соңку 10-15 жылдан бери биздин кийип-ичкениздин дәэрлік бардыгы импорт болуп калгандыгын кайда катат элек? Анын бардыгын биз долларга сатып келебиз. Мындан жагдайда импортуун ордун баскан иш алып баруу мезгилдин талабы болууда. Албетте, азыркыдай шартта бажыдан тыңгылыктуу каражат түшпөйт, керек болсо азаят. Бул жагы эми объективидүү көрүнүш.

- Камчыбек Ташиев башында турган укук коргоо органдары жемкорлордон казынага миллиондорду төктүрүп жатышпайбы. Бул мамлекеттик казынанын “жыртык тешигин” канчалык деңгээлде “жамаганга” жарат?

- Атайын кызмат тарабынан “кылтакка илинишикен” айрым жарандарыбыз миллиондорду төгүп жатышпайбы. Биздин мамлекеттик казынанын көлемү 200 миллиард сомду түзүп жатканда, атайын кызматтын арты менен ондогон миллиондор төгүлүп жатса бул чоң каражат. Албетте, бул суммалар деңгээлде көп жыртыкты жаба албайт. Казынанын 1-2 пайыз керектөөчү чыгашасын жапканга гана жаратыт. Мунун баары атайын эсепке катталып, эсеп-кысабы тизмектелип турат.

Калыгул БЕЙШЕКЕЕВ

ПРЕЗИДЕНТИН “ЭЛ ҮМҮТҮ” СТИПЕНДИЯСЫ

Президенттин “Эл үмүтү” стипендиясын алууга тогуз студент тандалған. Бул тууралуу билим берүү жана илим министри Уланбек Мамбетакунов түз эфирде жарандардын суроолоруна жооп берип жатып билдириди.

Анын айттында “Эл үмүтү” стипендиясына кабыл алынган документтердин негизинде тогуз талапкер аныкталған. Аларга 30 млн сомдан ашык суммага стипендия катары каражаттар төлөнүп берилди. Магистранттар Колумбия, Стенфорд, Лондон, Пенсильвания, Коннектикут, Жон Хопкинс, Техас университеттеги төшүшкөн.

Эскерте кетсек, үстүбүздөгү жылдын 11-майында Президент Садыр Жапаров “Эл үмүтү” әл аралык стипендиясын уюштурууга кол койгон. Ага ылайык, дүйнөнүн алдыңы 100 университеттине өткөн кыргыстандыктарга стипендия төлөнөт.

ПАМИРБЕК КАЗЫБАЕВДИН 70 ЖЫЛДЫГЫ БЕЛГИЛЕНҮҮДӨ

Белгилүү Алыкул изилдөөчү, А. Осмонов атындағы сыйлыктын эки жолку лауреаты Памирбек Казыбаев билинбей 70 жашты арытты. Кыргыз кыйырына белгилүү калемгердин мааракелик салтанаты апта башында К. Карасаев атындағы БГУнун жыйындар залында “Алыкул жана алыкулчулар” аттую поэзия кечеси менен

башталды. Кечеге Тилекшеш Ишемкулов, Токтосун Самудинов баштаган залкарлар, бир катар интелигенция өкүлдөрү катышып, Памирбек Казыбаевдин баскан жолу, чыгармачылыгы, кылган иш-аракети, а эң башкысы Алыкул ақынга кылган кызметты тууралуу кызуу көптер айтылды. Кара жанын карчуралуу, кайран залкар тууралуу атан төөдөй иш кылбыш жүргөн калемдешибиздин мааракелик салтанаты мұнун менен бүтпөйт. Алдыда да мааракенин шааниси өткөрүлмөкчү. Кызыгы, кыргыздын мындан залкар калемгерине келгенде мамлекеттик сыйлыктарды әмнеге аянып жатабыз я? Биз Казыбаевдин чыгармачылыгы тууралуу алдыда кеңен сөз кылмакчыбыз.

ЭКИ УНИВЕРСИТЕТ ТАЖРЫЙБА АЛМАШАТ

Ош мамлекеттик университети менен Ишенаалы Арабаев атындағы Кыргыз мамлекеттик университети өз ара кызматташуу тууралуу келишимди жаңылады. ОшМУнун басма сөз кызматынан кабарлашканда И. Арабаев атындағы Кыргыз мамлекеттик университетинин ректору Айгүл Абдраева ОшМУга болгон иш сапарынын алкагында окуу жайдын ректору Кудайберди Кожеков, эл аралык байланыштар департаментинин директору Абдыгалиев Абдувалиев менен жолукту. Жолтугушуда эки окуу жайдын кызматташтыгы, “Ош декларациясын” жандандыруу боюнча пикер алышуулар болду. Андан сырткary, буга чейинки эки тараптуу кызматташуу келишиими жаңыланды. Келишимге ылайык, мындан ары эки университеттеги иштер менен таанышты.

академиялык мобилдүүлүк, биргешкен илимий диссертациялык көнештерге катышуу, илимий конференцияларды уюштуруу, тажрыйбада алмашуу багыттары ишке ашат. Айгүл Абдраева ОшМУнун “Маркетинг, коммуникация, коомчулук менен байланыш борбору” маалымат бөлүмүндө болуп, “Үмүт” телестудиясы жана “Нур” газети, расмий сайты жана санаарип университеттеги багыттында аткарылып жаткан иштер менен таанышты.

“Эркин-Тоо” пресс

БАЛАЛЫКТЫН БАШТАТЫ

Балалыгымдын башаты Жумгал районунун андагы Ленин колхозунун Кайырма айылынан башталган. 1962-жылы 1-июнда туулганмын. Чоң атам болуп, калкка кадрыры син-ген адам болгон. Ал эми өзүмдүн атам Орозкан 1941-жылы Улуу Ата Мекендик согушка кетип, 15 жылдан кийин элине келген экен. Согуштун ардагери болчу. Атам колхоздо чабан болуп иштеди. Чабандын түйшүгүн аялы кошо тарчу эмес беле. Апам Күлшарт эмгекке бышкан, мээримдүү эне болчу. 8 уул-кызды оствтүрүп, эрезеге жеткирди. Атам менен апам колхоздун коюн кайтарып, кабагым-кашым дебей жайы-кышы мээнэт кылып аброй топтогон инсандар болчу. Тестиер кезибизден эле эмгекчилдикке, чынчылдыкка тарбиялашты. Атам биз кичинекей кезибизде эле 52 жашында каза болгон.

Мектепте окуп жүргөндө коомдук иштерге активдүү катышып жүрдүм. Кичинекей кезибизден эле чөп чапканы барчубуз. 7-класста окуп жүргөндө апам менен апийим тергени барганаңбыз эсимде. Азыр ойлосом, ошол учурда окуу менен ишти айкалыштырган күндөр өтүптур. Кыйналып-кысталганды деле билбетирбиз. Эмнегедир окуучулук күндөрдү эстесем мага жылуу сезим тартуулай берет. Азыркы күндөгү бели ката элек балдардын базарда тиричилик кылып жүргөнүн көргөндө, чынында зээним кеййт. Ушул балдарга биздин бактылуу балалыгыбыздай күндөр буйруса экен деп ичимен тиленип калам. Эч нерсени капарга илбеген сонун күндөрбүз өткөн экен. Окуткан эже-агайлар биз үчүн идеал болчу. Алардын ар бир созу бизге сабак эле да. Мугалимдер өтө барктуу эмес беле. Алардын жолун кесип өтө албай, ийменип турар элек. Орто мектепти

дагы ийгиликтүү аякадым. Ата-энемдин, эже-агайларымдын ма-га берген таалим-тарбиясы тур-муш жолумду тандашыма, өмүр сапарыма тоң таасирин тийгизди.

ИШЕНИМДИ АКТОО - СЫЙМЫК

1979-жылы Жумгал районунун Кайырма орто мектебин аяктап эле Нарын облустук РЭОдо иш алып баруучу болуп эмгек жолум башталды. Россиянын Тюмень

Атыркул Жамгирчиева Кочкор районундагы "Тулпар" автоунаа мектебинин директору кызматын аркалаш келет. Быйылкы жылы 60 жаштын ашуусун ашип, эли-жерине жасаган асыл эмгектеринин үзүүрүн көрүп турган чагы. Маараке эссиинин өмүр сапарынын урунтуу учурлары жөнүндө окурмандарыбызды кабардада кылууну туура көрдүк.

дагы 2019-жылга чейин Кочкор райондук РЭОдо иштеп, андан кийин "Тулпар" автоунаа мектебинин төрдөймө кызматын аркалаш калдым. Жумушум өзүмө жагат. Ушул жерден баар таап, кадыр-барк күтүп жаткан соң, элибиздин, жамаатымдын ишенимин актоо мен үчүн сыймык десем болот.

Мектебибиз замандын талабына жараша айдоочуларды даярдайт. Материалдык-техникалык базабыз жетиштүү. Бизге окуганин көлген айдоочуларга сапаттуу билим берүүгө жакшы шарттар түзүлгөн. Жылына 100-дөгөн айдоочуларды окутуп, аларга атايын жобонун негизинде айдоочулук күбөлүктөрдү берип келебиз. Өз ишинин устаты

шаарындагы мамлекеттик университетинин контролер-ревизор факультетинин сырттан окуу бөлүмүнө 1980-жылы тапшырып, окуу жайын 1986-жылы ийгиликтүү бүтүрдүм.

1979-жылдан баштап 1989-жылга чейин Нарын шаарында РЭОдо иштедим. 1989-жылдан бери Кочкор районунда эмгек жолум уланды. Ал кезде дагы кышында сакмалга барчубуз. Козуларды коюнбузга катып, ысыткан күндөрбүз болду. Жамгыр болобу, кар жаайбы өзүнө жүктөлгөн милдетти так аткарууга аракет кылчубуз.

Өлкөбүз эгемендүүлүккө жеткендөн кийин чарбалык алакалар бузулуп, мурдагыдай мамлекеттик колдоо болбой калды. Ар ким мүмкүнчүлүгүн жараша иш таап, жанын баккан күндөрдү башыбыздан кечирдик. Мен

болгон жамаатым менен сыймыктанамын. Алар менин иши-ме жөлөк-таяк болушуп, учурдагы экономикалык оор кырдаалга караастаст, татыктуу эмгек өтөп келатышат.

НЕБЕРЕЛЕРДИН КҮЛКҮСҮНӨН КУБАТ АЛЫП...

"Нике - кайып" деп бекеринен айтпайт тура. Болочок кайнен-жем экөөбүз мурунтан эле тааныш болуп, ынак мамиледе жүрчүбүз. Бир күнү эле иниси менен тааныштырып, жылдызыбыз келишип, ошентип, Кочкорго келин болуп калдым. Түрмүш туткасын биргэе кармап, 18 жыл биргэе жашаган жолдошум Асангазы Абдылдаев адамгерчилги бийик, жакшы адам болчу. Атабыздын

/// ΘМУР СЕРЕСИ

Атыркул ЖАМГЫРЧИЕВА:

“БИЙИКТИКТЕРДЕН ГАНА ЖОЛУГУШАЛЫ”

баскан-турганы, сүйлөгөнү бизге сабак эле. Арман дүйнө, балдарынын жакшылыгын көрөрдө, бизди екүткө салып ақыретке аттанып кете берди.

Кудайдын кулагы сүйүнсүн, жолдошум экөөбүз төрт кыз, бир уулдун бактылуу ата-энеси болдук. Улуу кызым жогорку окуу жайды аяктаган. Кесиби юрист. Учурда Москвада иштеп жатат. Экинчи кызым "Сапат" лицейин кызыл аттестат менен бүтүрүп, Бишкектеги Ала-Тоо университетин дагы кызыл диплом менен ийгиликтүү бүтүрүгөн. Азыр Япониянын курулуш компаниясында юрист кызматын аркалаш жүрөт. Учунчү кызым экономикалык жаатта билим алыш, Ислам банкында кредит боюнча адис болуп иштейт. Төртүнчү кызым дагы университетти аяктаган, баш калаабыздагы №42 мектептө мугалим болуп, балдарга тарбия берет. Ал эми көкүрөк күчүгүбүз кенже уулум Юридикалык академияда 3-курста окуйт. Прокурорлук кесипти тандап, билим алуу менен алпурушуп жүрөт. Уч неберем бар. Чону 1-класста окуса, экинчиши балдар бакчасына барат. Учунчүсү жакында бир жашка чыгат. "Балалуу үй - базар" демекчи, неберелеримдин күлкүсүнөн кубат алыш, өмүр сапарын арытып келатыбыз.

ТАЛБАС ЭМГЕК - ИЙГИЛИКТИН АЧКЫЧЫ

Жан үрөп иштеп, мүдөөмаксатыңдын өтөөсүнөн чыгууга болгон аракетиң акыры өзүнүн үзүүрүн берерине ишенимин. Эгемендүүлүктүн алгачкы жылдарында кыйналбаган эл болгон жок. Мына ошондо дагы "каруубузду казык кылып", алдыбызга койгон милдеттерди так аткарууга болгон дитибизди кооп эмгектендик. Чынында эмгек текке кеткен жок.

Каразга түшүргөн
Шекербек КАЛЫКОВ

БИРИНЧИ БАЙЛЫК – ДЕН СООЛУК

Жалпыбызга белгилүү болгондой байыркы Ош шаары учурда учу-кыйырына көз жетпеген ири калаага айланып баратат. Сыймыктуу шаарда жашаган ар бир жараптын ден соолугуна, оорулардын алдын алууга кам көрүү учурдун маанилүү маселеси. Ош шаардык мамлекеттик залалсыздандыруу бекети ушул жооптуу милдеттерин өз мезгилиниң кечиктирбей так, тыкан аткарышууда. Бирок, ушул мекеменин жалпы абалы азыр заман талабынан артта калганы коомчулукта ар кандай пикерлерди жаратууда. Ушундан улам, коомчулукты тынчсыздандырган суроолорго жооп алуу максатында Ош шаардык мамлекеттик залалсыздандыруу бекетинин башкы дарыгери Мамаев Эркин Темираевичке кайрылганыбызда, ал бизге төмөнкүлөрдү айтып берди.

- Эркин Темирбекович, оболу залалсыздандыруу мекемесинин таржымалынан сөздү баштасак.

- Жакшы болот. Биздин мекемебиз Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн чыгарган чечимиин негизинде, Ош шаар

Эркин МАМАЕВ:

“ЭЛДИН САЛАМАТТЫГЫН САКТОО – КЕСИПТИК ЖАНА ИНСАНДЫК МИЛДЕТИБИЗ”

аймагында өтө кооптуу болгон: чума, кутурма, калтырама, лептоспироз, псевдотуберкулез, күйдүргү жана гепатит, ич келте, паратиф, дизентерия өндүү

жугуштуу илдettердин чыгып эл арасына таркап кетпөөсүнүн алдын алуу максатында иш алып барат. Жогорудагы илдettердин негизиги таратуучулары болгон келемиштерге карши дератизациялоо иштерин жүргүзүү кызмат көрсөтүп келет.

Ош шаарынын мамлекеттик профилактикалык залалсыздандыруу бекет-мекемеси 1971-жылдын 1-февралында Ош облустук саламаттыкты сактоо бөлүмүнүн №184 буйругунун негизинде түштүк региону боюнча «Ош шаардык дезинфекциялоо станциясы» деген ат менен уюшулган. Ошентип, жарым кылымдык тарыхы бар биздин мекемебиз 51 жылдан бери элибиздин саламаттыгына кам көрүп дезинфекциялоо, дезинсекциялоо жана дератизациялоо жумуштарын өз убагында тез жана сапаттуу жүргүзүп келе жатат. Мекемеде 19 штаттык бирдик бар: 2 врач, 2 дезинструктор, 1 дерат. лаборант, 5 дезинфектор, 1 эсепчи, 1 айдоочу, 2 кузетчү, 1 санитарка, 1 чарба кызматкери, 1 тендер адиси бар.

- Коомчулукта залалсыздандыруу борборунун абалына нааразы болгондор жок эмес экен. Мунун канчалык чындыгы бар?

- “Калк айтса –калп айтпайт” деген сөз бар элибизде. Коомчулук биздин борбордун иштөө шарты тууралуу жөндүү пикерлерди айтып келишет. Аны биз деле угуп жүрөбүз. Азыркы учурда 660 м.кв. жер тилкесинин аймагында жайгашкан эскилиги жеткен имаратта иштейбиз. 2015-жылы эле ӨКМНИН Ош шаарында башкармалыгы тарабынан имаратты пайдаланууга жараксыз деген корутунду чыгарылган. Жыл сайын үстүртөн ондоп-түзөп турганыбыз менен толугу менен ондоого чамбыз жетпейт чынында. Албетте биз кол куушурup эле отурганибыз жок, инвесторлорду тартууга долбоорлорду жазып жатбыз.

Биздин мекеме өзүн-өзү каржылоочу принцибинде иштегенине байланыштуу, жыл башында шаардагы мекеме-ишканалар менен келишим түзүп, ошол келишимдин негизинде иш алып барабыз. Карапбай калган жерлерде, таштанды ташталуучу

15-мартынан коронавирус илдетеине карши дезинфекциялоо жумуштарын Ош шаарынын аймагындағы адамдар көп топтолуучу коомдук жайларда, ошондой эле коомдук автотранспорттордун ички салону, отургучтар, адамдар карман турууучу кармагычтар, айдоочу отурган жай, түшүп чыгуучу эшиктер дезинфекцияланды. Автобус-троллейбустарга, коомдук унааларга коронавирус илдетинин белгилери, андан кандай сактануу керектиги жөнүндө көрнөктөр таркатылып берилип, айдоочуларга коронавирус илдetti жөнүндө түшүндүрмө иштери жүргүзүлдү. Дезинфекциялоо иштерин кандай жүргүзүү керектиги боюнча ар бир айдоочуга жеринде көрсөтүп, уйрөтүлдү. Таблетка түрүндө дезинфекциялык каражаттар менен камсыздалышты.

Ковид илдetine карши күрөшүүдө биздин кызматкерлер өз өмүрлөрүн тобокелге салып күндөп-түндөп иш үстүндө болуп, илдetti жеңүүдө зор салым кошушту. Ошол кырдаал дезстанциянын канчалык деңгээлде шаарга керек экендигин дагы бир ирет тастыктады.

Союз маалында бул ишканада 17 бригаданын курамында 510дон көп ашуун адам эмгектенген. 27 атайын адистештирилген автоунаасы, 1 ДУК, 1 дезинфекциялоочу электр камерасы, 1 кыймылдагы камерасы бар ишканана эле. Убакытын өтүшүү менен анын баары, аларга кошуулуп бир топ аянттарыбыз, автоунаалар, камера-лар иштен чыгып, кыскарып, башка ишканаларга откөрүлүп жок болду.

Ош шаарынын калкы келечекке умтуулуу менен өнүгүү жолунда келе жатат. Шаарда жыл санап калктын санынын өсүшү, калкты коопсуз тейлөөдө жаратылышта болгон кырсыктарда, улут аралык коогалаңдар учурунда, пандемия мезгилиnde ж.б. дезстанциянын өтө керектигин далилдеп койду. Ош шаардык мамлекеттик профилактикалык залалсыздандыруу бекет-мекемесинин ар тараптан көнчийиши бул – заман талабы. Ошол себептүү, биздин мекемеге мамлекет тарабынан көнүл буруулуп, штаттык, техникалык жактан көбөйүшүбүзгө, имаратыбызы жаңылоого каражатты тақтап, жардам берүүсүнө муктажбыз.

Ош шаардык мамлекеттик залалсыздандыруу бекетинин башкы дарыгери Мамаев Эркин Темираевич жетекчи катары эле эмес өз кесибинин устatty, калк саламаттыгын биринчи орунга койгон ак халатчан катары кыйроого учуралап бара жаткан тармактын көйгөйлүү маселелерин көтөргөнү өтө маанилүү. Жетекчинин арыз-муңу, үнү тиешелүү мекемелерге жетип, коркунуч келтирилген жагдайлардын чечиле тургандыгына ишенебиз.

Ош шаарында коронавирус илдetti катталгандыгына байланыштуу, 2020-жылдын

Ош шаардык залалсыздандыруу бекетинин ак халатчандары

жайларда, канал-арыктардын жээктөрүнде, корустөндөрдө жогорудагы илдettердин негизги таратуучулары болгон келемиштерге карши дератизациялоо иштерин жүргүзүү кызмат көрсөтүп келет.

- Борбор ар кандай жугуштуу оорулардын алдын алуу боянча иш алып барат экен. Коомчулук сиздердин ишилиздерге канчалык маани берет?

- «Оорууну дарылоодон көрө алдын алуу жакшы» дегендей, эч ким кепил боло албаган күтүүсүз илдettердин алдын алуу менен шаар элинин саламаттыгын сактоо, бул биздин кесиптик жана инсандык милдетибиз. Биздин мекеме жогорудагы илдettер менен биргээ эле күтүүсүздин пайда боло калуучу вирустук инфекцияларга, жугуштуу дарттарга, ошол эле коронавирус, омикрон жана башка ушул сыйктуу ооруларга карши дезинфекциялоо иштерин жүргүзүү менен да кызмат көрсөтөт.

2020-жылдын миндеген адам өмүрлөрүн алып кеткен бүткүл дүйнөлүк пандемияда эпидзоотиялык абалды көзөмөлдөп турлуу үчүн Ош шаарынын мамлекеттик профилактикалык залалсыздандыруу бекет-мекемесинде эки бригада түзүлүп, аларга коронавирус илдetti жөнүндө атайын семинарлар өткөрүлдү жана илдettин алдын алуу максатында өтө жоопкерчиликтүү иштерди жасадык.

Ош шаарында коронавирус илдetti катталгандыгына байланыштуу, 2020-жылдын

ДАНЕКТҮҮ МАЕК

Учурда Кыргызстан мусулмандар дин башкармалыгын Замир Ракиев башкарууда. Ал муфтий болуп 2021-жылы жазда шайланган. Замир Ракиев буга чейинки муфтийлерден айырмаланып, ЖМКлар үчүн көп ачык эмес. Ошентсе да КМДБда кандай иштер жүрүп жатканына кызыгып, Азирети муфтий Замир Ракиевди сөзгө тарттык.

Замир кары РАКИЕВ:

"ТЕРС ДИНИЙ АГЫМДАРГА БӨГӨТ КОЮУ БИЗДИН МИЛДЕТ"

- **Замир ага, сиз муфтий болуп келгенден бери тармакта кандай өзгөрүүлөр болду? Иш кандай журуп жатат?**

- Бизге чейин муфтийлик кызматты аркалаган муфтийлердин баары динибиздин туура нугунун жайылышына жан үрөп кызмат кылышкан. Мындай аракеттер эч качан токтогон эмес. Биз ошол эле нукта иш алып барып жатабыз. Максатыбыз – Ханафий мазхабын жана Матуридий акыйдасын жайылтуу болуп келди. Азыр да ошондой эле аракет көрүлүүдө. Эл арасындагы диний лидерлерди, коомдорду, уюм, фонддорду, динге кызмат кылган адамдардын бардыгынын баштарын бириктирип, бир бүтүн кыллуу аракети жүрүп жатат десем болот. Мындан сырткары, "Агартуу үйман кербени" деген атайын аалымдардын тобун түзүп, аймактарды кыдыртып, наасаттарды жана туура диний түшүнүктөрдү жеткирип, алардын суу роолоруна жооп берип жатабыз. Диний билим берүүнү өнүктүрүү, медреселердин сапаттарын жакшыруу жана башка пландарыбыз боюнча иштерди аткаруудабыз. Жакында дин кызматкерлерин ротациялоону баштадык. Пандемия башталгандан бери Муфтият умра сапарын уюштура элек болчу. Кичи ажылыктын ибадаттык маанисин кетөрүү, жарапандарга сапаттуу диний кызмат көрсөтүү, Ханафий мазхабынын тартибин сактоо сыйктуу зарылдыктардан улам, КМДБ умра сапарын уюштурууга кайрадан киришип, алгачкы топтуу

ыйык жайларга жөнөттүк. Мына ушундай иштер менен алекпиз. Дагы бир жакшы жаңылыгыбыз, эгемен өлкө болгондон тарта Муфтияттын өзүнүн имараты болгон эмес. Башкармалык Кыргызстан ислам университетиним имаратын ижарага алып иштетип келген. Ушул күнде жаңы имаратыбыз куруулуда. Буюрса жаз айларында бүтөн деп турабыз. Муну менен катар өлкө 3000ден ашуун мечиттин каттоосун жүргүзүп, атайын база түзүп жатабыз. Өлкөдө мамлекеттик каттоодон отпөгөн диний объект болбош керек. Биз мыйзамдуу өлкөдө жашап жаткандан кийин бардыгы мыйзамдуу болуусу зарыл. 2023-жылдын февраль айында дин кызматкерлери да аттестациядан отот. Эн оболу элдин тамак-ашын ададоо максатында Кыргыз Республикасынын Экономика министри менен халал-индустриясын өнүктүрүү туурасында кызматтаашуу меморандуму түзүлгөн.

КМДБсы КР Экономика министрилүгү алдындағы БССМБ менен халал сертификациясын өткөзүүгө келишимге кол коюшуп, халал сертификатын берүү башталган. Мечиттерде бирдиктүү жума хутба айттуу учун жума хутбаларынын жылдык планы долбоору иштеп келе жатат. Муну менен катар өлкө боюнча нике каттоо журналы ишке киргизилди. Кыскасы муфтията иш кызуу жүрүп жатат. Бардык тараптан дин башкармалыгы мүмкүнчүлүгүнүн жетишингче жаңыча иш алып барууга далаат кылыш жатат.

- Көп иштер жүрүп жаткан экен. Муфтият мындай иштерди алып барууда сөзсүз каржы маселесине туш келет. Өзүңүз билесиз, мурдағы муфтийдин каржыга байланыштуу чуулгандуу иштерге араплашып калган жаиы да бар. Эмне себептен мындай болду деп ойлойсуз? Коом муфтиятты бардык арам

делген нерселерден алыс деп билет эмеспи?

- Негизи эле бардык көйгөй мал, дунүйө талашуудан башталаат эмеспи. Пенде дайыма адашуучу болот. Бул адамдын табиятында бар нерсе эжен. Ажылык сапарындагы акча тууралуу көп кеп кылышат, эл бизде акча заводу бардай көрөт. Андай эмес. Бул элдин аманат акчасы. Ал каражат менен алар өздөрүнүн ажылык милдеттерин аткарып келишет. Көп нааразычылыктар да ушул ажылыкка чогултулган акчадан улам келип чыгат. Биз ал аманатка кыянаттык кылбайбыз. Муфтияттын түзүмүндө иштереген кызматкерлерди диний багыт, руханий азык бере турган мекеме болушун каалайбыз жана бул жаатта бардык аракеттер көрүлүүдө. Биздин мекеме чуулгандуу окуялардан алыс болушу абзел.

- Муфтияттын кызматкерлерине да мамлекеттен айлык чегерип берүү маселеси каралып жатат деген кабар укканбыз. Бул долбоор эмне болду?

- Жараткан наисип кылса «Үйман» диний маданиятты агартуу фонду менен бир катар иштер жүрүп жатат. Бул маселе боюнча бир топ жыйындар оттуу. Дин мамлекеттик башкарсуудан ажырагандыктан «Үйман» фонду жана КР Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы менен биргеликтөн иштеп жатабыз. Маселе кандай чечилетубакыт көрсөтөт.

- Диний чөйрөдө абал кандай? Көзөмөл кандай жүрүп жатат?

- Кыргыз Республикасы эгемендүү болгондоң кийин динге болгон кызыгуу артып, өлкөдө диний юмдар көбөйүп, көп конфессиялуу коом түзүлгөн. Кыргызстанда мамлекет менен диний юмдардын өзара байланышы,

ишмердүүлүгү бир канча нормативдик укуктук актылар менен бекемделген. Тилекке каршы тынчтыктын динин өздөрүнүн кызыкчылыгына пайдаланып, аны зордук-зомбулуктун, экстремизмдин куралына айланыдурууга аракет жасагандар жок эмес. Ошондуктан радикалдуу диний агымдардын алдын алууда ата-бабаларбызыдан калган салттуу ислам дининин баалуулуктарын алдыга жылдыруубыз зарыл. Ошол эле мезгилде Ханафий мазхабы, Матурудий акыйдасы боюнча карапайым калк арасында түшүндүрүү иштерин күчтүүбүз керек. Акыркы жылдарды өлибиздин динге болгон ишеними да жогорулап баратат. Мындай учурда жарандардыбызга туура диний багытты көрүлүүдө. Биздин мекеме чуулгандуу окуялардан алыс болушу абзел.

- Муфтий жаңы турбада жылдын милдет. Бул багытта иш алып барууда имамдарга бирдиктүү жума хутбасы түзүлдү.

Муну менен катар атайдын дин кызматкерлери үчүн колдонмолорду иштеп чыгып, басып чыгаруунан алдында турабыз.

- **Муфтийлер кандай учурда элге кайрылуу жасап, кайсы учурда өлкө ишине кийилигүүгө акалыу?**

- Муфтий саясий иштерге кийилиштейт. Бирок Муфтий де-ле жаран. Ал дагы өз элиниң тынчтыгы, биримдиги жана өлкөнүн туруктуулугу үчүн жан үрөп, күйөт. Кадимки жаран катары мыйзамдагы укуктарына ылайык ар кандай кырдаалдарда билдириүү же кайрылуу жасашы мүмкүн. Мисалы элди сабырдуулукка, биримдикке, ынтымакка, тынчтыкка чакырууда кайрылуу жасап, эли менен биргө болгонго эмне жетсиин. Бул биздин парзызы деп белем.

Жазгүл КЕНЖЕТАЕВА

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН КАЛТОО ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ АЙРЫМ ЧЕЧИМДЕРИНЕ ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

адамдар үчүн Кыргыз Республикасынын жаранынын 2017-жылдын үлгүсүндөгү идентификациялык картасы – паспорту (ID-карта) жана Кыргыз Республикасынын жаранынын 2006 жана 2020-жылдардын үлгүсүндөгү жалпы жарандык паспорту боюнча документтерди кабыл алуу жана аларды тариздө, даярдо (жекелештириүү), эсепке алуу, берүү жана жок кылуу тартиби жөнүндө нускаманын көрсөтүү.

2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 28-сентябрьндагы №619 "Идентификациялык жеке номерди ыйгаруу жана өзгөртүү тартиби жөнүндө" токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсөн:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Идентификациялык жеке номерди ыйгаруу жана өзгөртүү тартибидинде:

- 1-пункт төмөнкүдөй мазмундагы экинчи абзац менен то-лукталып:

"Кылмыш-жаза сот өндүрүшүнүн катышуучуларынын укуктарын корго чөйрөсүнде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында Карапалган коопсуздук чаралары жүзөгө ашырылып жаткан адамдар үчүн жеке идентификациялык номерлерди ыйгаруу жана же жеке идентификациялык номерге өзгөртүүлөрдү киргизүү тартиби коопсуздук чараларын жүзөгө ашыруучу органдын жана калкты каттоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын ортосундагы ведомстворлор аралык өзара аракеттеннүү акты менен аныкталат."

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2021-жылдын 11-мартындагы №90 "Кыргыз Республикасында жарандык абалдын актыларын мамлекеттик каттоо тартиби жөнүндө

нускаманы бекитүү тууралуу" токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсөн:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасында жарандык абалдын актыларын мамлекеттик каттоо тартиби жөнүндө нускамада:

- төмөнкүдөй мазмундагы 3¹-пункт менен толукталып:

"3¹. Кылмыш-жаза сот өндүрүшүнүн катышуучуларынын укуктарын корго чөйрөсүнде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында Карапалган коопсуздук чаралары жүзөгө ашырылып жаткан адамдар үчүн жарандык абалдын актыларын мамлекеттик каттоо тартиби коопсуздук чараларын жүзөгө ашыруучу органдын жана калкты каттоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын ортосундагы ведомстворлор аралык өзара аракеттеннүү акты менен аныкталат".

4. Кыргыз Республикасынын Санариптик өнүктүрүү министрлиги, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги, Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети, Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлиги өзүнүн чечимдерин ушул токтомга ылайык көлтүрүлгөн. Кыргызстанда мамлекет менен диний юмдардын өзара байланышы,

5. Бул токтомдун аткарылыышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администратиясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткарууну контролдоо башкармалыгына жүктөлсөн.

6. Бул токтом расмий жаряяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын Министрлер
Кабинетинин Төрагасы А.ЖАПАРОВ
Бишкек шаары, 2022-жылдын 21-ноябрь, №649**

Акын Байдылда Сарногоевге 90 жыл

“Кыргыз деп келгем дүйнөгө, Кыргыз деп отом дүйнөдөн”

Мен киммин, мен бир акын
 жаман сары,
 Колунда койкоңдогон калам сабы.
 Энекем эптеп төрөт койсө керек,
 Кыргызда көбөйсүн деп адам саны -
 деген ыр саптардын автору Байдылда Сарногоев башынан ба-
 галегине чейин нұкура улуттук акын. Құздұн құрдөөлдүү қүнүн-
 дө акындын 90 жылдык мааракеси белгиленип жатат. Акындын
 юбилейине арналған иш-чара
 адегендеги кичи мекени Таластан
 башталып, Талас шаарынын бор-
 боруна естелігі коюлду. Баш-
 ки салтанат ордо калаабыздагы
 А. Малдыбаев атындағы Кыргыз
 улуттук академиялық опера
 жана балет театрында болуп
 өттү. Театрдың фойесіндеги акын-
 дын өмүрү жана чыгармачылығына
 арналған атайдың көргөзмө
 ачылған. Андан соң көрүүчүлөр-
 ге Байдылда Сарногоев тууралуу
 тартылған даректүү тасма көрсөт-
 түлдү. Тасмада акын “Мен он үч
 жашта калам кармаган элем. Ушу
 кезге чейин бүтпөгөн бир гана
 темам бар, бир гана ырым бар.
 Ал-кыргыз өлим. Менин бүтпөс
 ырым дал ушул. Мен мунун бү-
 түшүн да каалабайм. Кыргыз эли

канча кылымдар жашаса, менин
 ырым да бүтпөй эле кете берсін
 деп ойлай” - деген акындын тө-
 мөнкү ырын эске салалы:

Улутчул дешет билбеген,
 Улутун кимдер сүйбөгөн.
 Кызыл эт кезден торолтуп,
 Кыялым көккө күүлөгөн,
 Кыргыз деп келгем дүйнөгө,
 Кыргыз деп отом дүйнөдөн.

Салтанатты республиканын
 Маданият, маалымат, спорт жа-
 на жаштар саясаты министри
 Алтынбек Максутов ачып акын-
 дын юбилейлик мааракеси менен
 калайык-калкты күттүктады. Ал
 акындын чыгармачылығына ке-
 нен токтолду. Ал эми Турксой-
 дун баш катчысы, Кыргыз эл жа-
 зуучусы Султан Раев әмдиги жы-
 лы Байдылда Сарногоевдин бир
 томдук китеbi түрк тилине кото-
 рулуп чыгарып жарыя кылды. Ал
 жаш кезинде Байдылда Сарно-
 гоевдин көрүп калғанын, ал тур-
 sun “Байдылданын батальону-
 на”далай жолу “снаряд” ташы-
 ганын айтканда зал толо әл дуу
 түшүп, кол чаап калышты. Аны-
 сын акын өзү да жашырган эмес.

Жебедей учсам дейт әлем,

Жел менен кошо сыйала.
 Жеңил баа қылдым өзүмдү,
 Жете албай максат учуна.
 Желбей да калдым бир топ жыл,
 «Жем» түшүп кетип бутума - деп
 жазганы бар.

Байдылда Сарногоевдин поэ-
 зиясында жазма адабияттагы
 ырдын салттуу формасы ме-
 нен кадимки төкмө акындар-
 дын стили эриш-аркак жашайт.
 Анын жөнү бар. Анткени акын
 чыгармачылығын адегендеги төк-
 мө акын катары баштаган. Талас-
 та 1946-жылы откөн өнөрпоздор-
 дун облустук каросунда:

“Көк-Арык” менин мектебим,
 Көп акын болуп кетпедим.
 Ойнотуп кызыл тилимди,
 Осмонкулга жетпедим —
 деп ырдан чыккан. Ал жаз-
 ма адабиятка, акындыкка качан
 гана Бишкекке (Фрунзеге) кел-
 гендеги кийин өткөн. Акындын
 чыгармачылығында биринчи
 бурулуш катары “Ак калпак” ыр-
 лар жыйнагын айтсак болот. Ал
 эми әкінчі бурулушту “Мидин-
 ге кат” деген айттылуу чыгарма-
 сы менен жасаган. Кыргыздын
 көйкешка сынчысы Кадыркулн-
 Даутов “Б.Сарногоев кыргыз поэ-
 зиясында эч кимге окшобогон,
 эч кимди кайталабаган жана эч
 качан, эч ким тарабынан әкінчі
 кайталанбай турган өзүнчө бир
 унжалдуу акын” - деп таа-
 май баасын берген.

Ал эми акындын юбилейин
 өткөрүү боюнча уюштуруу ком-
 миссиясынын төрагасы, академик
 Алтай Бөрүбаев акындын юбилейине
 карата жасалған иш-
 чараларга токтолду. Акындын
 чыгармалары совет заманын-
 да башка тилдерге которулбай

калганын, анткени акынга “улут-
 чул” деген жарнак тагылганын
 айтты. Акындын:

Эне тилин билбеген,
 Эси жоғун аныктайт.
 Эне тилин сүйбөгөн,
 Элин сүүп жарыттайт-
 деген ж. б. канаттуу ыр сап-
 тары кылдан кыйкым издеген
 советтик идеологдорго жакпай
 калган. Улуттук илимдер академиясында “Байдылда Сарногоев –
 кыргыз поэзиясынын феномени” деген илимий-практикалык
 конференция өттү. Буга чейин
 акындын чыгармачылығын
 иликтеген бир гана илимий иш
 жазылған. Аны окумуштуу Ка-
 ныбек Исаков жазған. Андан
 башка акындын академиялык
 томдорун чыгаруу боюнча масе-
 ле көтөрүлдү. Ошондой эле акын-
 дын Таласта, университеттин жа-
 наина коюлған естелігі үчүн жер
 аянтчасын бөлүп берүүдө Биш-
 кек шаарынын мэри Эмилбек Аб-
 дыкадыровго, естелікти жасаодо
 кол кабыш кылғандыгы үчүн КР-
 нынын әмбебаптың сицирген курулышчу-
 су Аскар Молдobaevge, КР Президентинин Талас облусу боюнча
 ыйгарым укуктуу өкүлү, район-
 дун акимдерине ыраазычылык
 билдириди. Ал эми КР Улуттук
 жазуучулар союзунын төрагасы

Нурлан Калыбеков акындар ара-
 сында Байдылда Сарногоев атын-
 дагы кароо-сынкты эң жогор-
 ку деңгээлде өткөрдү. Баш бай-
 геси үчүн 100 миң сом коюлду.
 Бул айрыкча жаш акындар үчүн
 чоң дем болду. Ал эми акындын
 урматына арналып борбордогу
 ат майданында 10 мин адам ка-
 тышкан улак тартыш оюну бо-
 луп өттү. Акындын мааракесин
 өткөрүүдө Талас районунун Бек-
 молдо айыл өкмөтү бир миллион
 сом, ал эми “Жерүй” алтын ком-
 бинаты 3 миллион сом акча бө-
 лүп берген.

“Кыргызда Райкан, Мидин,
 Байдылда деген үч ысым калың
 әлдин катмарына кенири сиңп
 кеткен. Үчөө төң нұкура улут-
 тук колориттеги акындар” - деп
 айткан Жазуучулар союзунун тө-
 рагасы Нурлан Калыбеков, акын
 агасына арнап жазған ырын окуп
 берди. Салтанатта ошондой эле
 КРнын Президентинин Талас
 облусу боюнча ыйгарым укук-
 туу өкүлү Бакытбек Нарбеков,
 акындын уулу Бахтияр Сарно-
 гоевдер сөз сүйлөшүп, акындын
 чыгармачылығы тууралуу айтып
 бершисти. Салтанаттын соңунда
 атайдын даярдалған концертткі
 программа тартууланды.

Өмүрбек ТИЛЛЕБАЕВ

ЫР КУРЖУН

“Бөтөн тилге сугарғанча дүйнөндү, Ичкен артық өз тилиңен бир жутум”

АЛА-АРЧА КАПЧЫГАЙЫ

Ажайып кооз, Ала-Арча капчыгайы,
 Жап - жашыл, өзгөрбөгөн кышы-жайы.
 Сергитет, көңүлүндү куунак кылып,
 Чачырап аккан суунун шаркырагы.

Айланасын күрчаган тоолор - бийик,
 Аскасы булаттарды жара тилип.
 Чокусуна бел байлап чыгып барсан,
 Калыңдай көк асманга башың тиипи.

Жаздын алгач күнүндөй, белестери,
 Гүлдөр жайнайт ар түркүн, элестеги.
 Салкын соккон жел менен аралашып,
 Жеримдин жылар жыттуу келет деми.

ЭМНЕ ҮЙҮК?

Эмне үйүк? Айттар элем үйүк - тил,
 Анткени себеп, жашооң менен тилиң бир.
 Тилиң менен кадыр-баркың бийиктеп,
 Тилиң менен башың төмөн, түшөт бел!

Жаратканым кайсы тилде сүйлөтсө,
 Ошол тилди үйүк түткүн, жудөтпө.

Өз тилиңди билбей түрүп чулдурап,
 Жүрөгүңчө башка тилди түнөтпө.

Эне тилиң, каның тынбай айланган,
 Эне тилиң, бактың сага байланган.
 Башка тилдин татып көрсөн ширесин,
 Эне тилдей даам сезбейсин, бал тамган.

Эне-тилиңди билбей түрүп чулдурап,
 Жүрөгүңчө башка тилди түнөтпө.

Мекениңде өз тилиңде сүйлөбөй,
 Эл жүртүң аянааттык кылбагын.

Эне-тилиң, жеген наңың, ичээр суун,
 Эне-тилиң, кыргыз деген улутуң.
 Бөтөн тилге сугарғанча дүйнөндү,
 Ичкен артық өз тилиңен бир жутум.

БИЗДИН СУЛУУ АПАЛАР

Айлананда ар башкacha адамдар,
 Бири досуң, бири тууган, жакындар.
 Ушулардан даражасы эң бийик,
 Касиеттүү бир өзүнчө адам бар.

Өмүр бою сени баалап кадыралаар,
 Жаныңдагы жоодураган сүйгөн жар
 «Жарың» дагы жарымына төң келбес,
 Сага өмүр тартуулаган бирөө бар.

Аңсыз сенин жарык күнүң караңғы,
 Аңсыз сенде бар туртаптың бүт жарды.
 Мыйнай уулу, жүзү суулу адамды,
 Таба албайыз, айлансан да ааламды.

Ал болбосо, чексиз дүйнө болот тар,
 Ал ооруса бүт туртаптың жарадар.
 Мээримине белөн төрөт, естүрөгөн,
 Аман жүрсүн, биздин асыл апалар.
 Картайбасын биздин суулу апалар

Таалайбек СУЕРКУЛОВ

АЛЫКУЛДАЙ ЖАЗА АЛБАДЫМ

Ысык-Көлдүн жээгине мен да бардым,
 Толкунуна толкундап, ырлар жаздым.
 Канчалык әргеси да кыялдарым,
 Көлүмдү Алыкулдай жаза албадым.

Айланады бир сырлуу тоолор курчай,
 Шылдыраган булактарың мүрөк суудай.
 Ата-Жүртүм жанымды бере аларамын,
 А дартыңды көтөрө албай Алыкулдай.

Махабат жан дүйнөмө бүлүк салып,
 Жетелеп алып барса, колдон алып.
 Лирика дайрасынан Алыкулдун,
 Түрмакмын сүзө албай, жәэкте калып.

- Адилет мырза, жыл соңуна чыгып, "жөжөнү күздө сана-чу" учур келди. Айыл өкмөттө жасалып жаткан иштер жөнүндө айтып берсөң?

- Менден мурдагы айыл өкмөт болуп иштеген агаларбызын жасаган иштерин улантып, алардын алдыга койгон максаттарын жүзөгө ашыралы деген жакшыниетте иштеп жатабыз. Жергиликтүү кеңештин депутаттары менен биргеликте жыл башынан эле айыл өкмөтүнүн өнүгүү иш-чарасын кабыл алганбыз. Иш-чараны ишке ашырууда айылдык кеңештин депутаттары жакындан жардам берип жатышат. Кудай буюрса ынтымагыбыз жакшы. Менин дагы айыл элинин жашоо-турмушун ондоо үчүн, элиме кызматымды кылуу максатында белгилеген көп жакшы пландарым бар.

Логвиненко айыл өкмөтүнде 7600 эл катталган. Аймагыбыз Чоң-Далы, Покровка айылдарынан турат. Андан сырткары жаңы конуштарбызы бар. Өзүнүз дөр билгендей, Ново-Покровка айылымда көп улуттун калкы жашайт. Жалпысынан 807 гектар, анын ичинде кайрак жерлер да, сугат жерлер дагы бар. Былтыр ноябрь айында Чоң-Далы айылымна кичи футбол аяңчасын ачканбыз. Долбоор алкагында жасалган бул иш республикалык бюджеттен кошумча каржыланды.

Биздин айылдын жашоочулары дагы жаңы дем-күч менен жаңыча жашаганга умтуулуп жатышат. Аймагыбыздагы негизги жолдорду ондоо, асфальт төшөө, көчөлөрдү жарыктандыруу боюнча тездетилген багыттагы иштерди жүргүзүүдөбүз. Мезгилдин өтүшү менен акырындан алдыбыздагы максат-пландарбызыз ишке ашууда. Кечиктирилбей ишке ашса деген

асыл максаттарбызын бири – аймагыбызда жаш жеткинчектерге билим берүүнү жеткиликтүү уюштуруу жана жаркыраган келечектерине кам көрүү. Ошол

максаттардын алкагында ушул жылдын жай мезгилиnde Катар фондусу менен бирге аймагыбыздагы жаңы конушка башталыч класстар учун 250 орундуу мектеп курууну пландаштырып, ишти баштадык. Кудай буйруса, бул иштин жалпы суммасы 24 млн сомдун алкагында болмокчу. Негизинен Катар фондусу тара拜нан каржыланган бул долбоорду ийгиликтүү жыйынтыктоо үчүн дагы ири күчтөр жумшалып, көп аракеттер жасалууда. Бул мектептин ачылышы 2023-жылдын март айына болжолдонууда.

Ошондой эле Новопокровка айылымдагы №2 орто мектептин базасында 225 орундуу кошумча имарат куруулуп жатат. Бул долбоорбуга 37 млн сом каралган. Кошумча имараттын курулушу 2019-жылы башталғаны менен пандемияга байланыштуу иш-аракеттер токтош калган эле. Жакында ушул кошумча корпустун ачылуу аземин өткөрөбүз деген ообуз бар. Азыр ал жерде 95 пайыз иш аяктап, имараттын тегерегин жашылдандыруу, көркөнүрүү иштерин жүргүзүп жатабыз. Чындыгында эле бул мектепте окуучулардын саны абдан көбөйүп кеткендиктен, кошумча окуутуу корпусуна муктаждыгыбыз осуп жетилип калгандыктан, суралып, күтүп жаткан чоң майрамыбыз – ушул.

- Азыр ар бир аймакта жаңы конуштар бар. Аларга шарттүзүү – учурдун маселеси болуп жатат. Сиздердин аймакта бул маселе кандай чечилип жатат?

- Биздин аймагыбыздагы жаңы конуштарга зарыл болгон жакшы шарттарды түзүү үчүн көп

АЙМАК ӨНҮКСӨ – МАМЛЕКЕТ ӨНҮГҮТ

Ысык-Ата районундагы Логвиненко айыл аймагы борбор калаабызга жакын жайгашкан айыл аймактарынын бири. Аталган айыл өкмөттүн башчысы Адилет Асанбеков аймакты өнүктүрүүгө багытталган иш-чаралар жана ийгиликтөр туурасында ой бөлүштү.

Ысык-Ата районунун Логвиненко айыл өкмөтүнүн башчысы Адилет АСАНБЕКОВ:

"АЙЫЛ АЙМАГЫНДА САЗДАК ЖЕРЛЕР КӨЙГӨЙ ЖАРАТУУДА"

МАЕКТЕШ ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ

Каарманыбыз Адилет Асанбеков ысык-Ата районуна караштуу Чоң-Далы айылымда туулуп-өскөн. Атасы Чымырбаев Асанбек 20 жылдан бери айдоочулук кесибинде үзүрлүү эмгектенип келе жатат. Апасы Сатымкулова Гүлнара айылдагы ФАПты жетектейт. Ўй-булөдө 4 бир туугандын ортончусу. Ўй-булөлүү, бир баланын атасы.

иштерди жасал жатабыз. Үстүбүздөгү жылы жаңы конушбуздагы 3 километр аралыкта гы жолго шагыл төшөп берип, баткак жолдордон аралуусуна аз болсо дагы кам көрдүк. Андан тышкary, Новопокровка айылымдагы Чехов көчөсүндөгү 706 метр жолду асфальтоо максатында СТИМгрантка долбоор жаздык. Иштерибиз ийгиликтүү болуп 2 айдан бери ал жол ас-

элибиз ыраазычылыктарын билдиришүүдө. Айыл жергесинде чындыгында көйгөй жараткан маселелер абдан көп. Ал маселелерди чечүү үчүн талапка ылайык каржы болуусу керек. Ошондуктан, маселелерди туура чечүүдө талкуу учурунда колдо болгон каражаттарды максатка ылайык, туура бөлүштүрүүгө аракеттерди жасайбыз.

АЙЫЛ ӨКМӨТҮНҮН КАРЖЫ БУЛАКТАРЫН ТОЛТУРУУДА КАНДАЙ МАСЕЛЕЛЕР БАР?

Бул багытта иштерибиз жакшы. Пландарбызызды толтурууда дагы ар бирибиз жоопкерчилиktи баарынан жогоруу кооп, белс-

оilonуштуруудабыз. Алар ар кашан эл арасында болушуп, алардын мүдөө-талаптарын угушат, бизге жеткиришет. Элибиздин кандай талаптары бар экендин кабар алып, аларды аткаруу үчүн биз шашып туралыз. Эн негизгиси ынтымакты туутуп, аракеттение берсек ийгиликтөр биз менен болооруна ишнебиз. Муну жергилиттүү кеңеш менен аппарат кызматкерлери абдан жакши түшүнөбүз.

- Учурда аймак ичинде генплан менен иштөөдө кыйынчылык болгон жокпу?

- Ооба, чындыгында эле айыл аймактарда генпланды бекитүү чоң милдеттери бар олуттуу иш болгону турат. Биздин айыл аймактагы генпланды кайрадан иштеп чыгуу үчүн 3 млн сомдун тегерегиндеги акча керектелет. Депутаттарбызыздын колдоосу менен ушул ишти бүтүрүп алсақ, заман талабына жараша көчөлөрдү куруп, инфратүзүмдөрүбүз жакшырат болчү.

- Аймакта эмне көйгөй бар?

- Ново-Покровка дагы саздак жерлер көйгөй жаратат. Эски дренаждардын тазалана

Айыл өкмөтүнүн эмгек жамааты

фалытталып жатат, жакында аягына чыгат. Эл аралык көптөгөн фонддорого долбоор жазып, маселелерибизди чечүүгө аракеттерди жасал жатабыз. Бирок, элетеti өнүктүрүүгө жардам берүүгө багытталган фонддорого жардам сурал кайрылган айылдар өтө көп. Кайрылууларды атайын комиссия карап көрүп, өтө ылайыктууларына эле жардамдар берилет эмеспи. Азыр болсо эл көйгөйлөрүн чечүүдө тез арада жасалууга тийиш болгон иштерден канчасы аткарылып бүтөт, канчасы келәэрки жылдын кечикирилгис иштери экендигин аныктап жатабыз. Биз айыл өкмөтүн аппаратында ошол маселелерди талкуулап алып, анан жергилиттүү кеңештин жыйындын депутаттар менен бирге бекителип алабыз. Азыркы тапта көчөлөрүбүзү жарыктандыруу иштери дагы абдан активдүү жүрүүдө. Чукул арада жарыктандырууга өтө муктаж көчөлөрүбүз жаркырап,

нип өмгектенебиз. Салык кызматкерleriбиз мыйзам алкагында туура иштерди жүргүзүшөт. Жергилиттүү кеңештин депутаттары дагы ынтымак менен бизге чоң жардамдарды беришип, чоңу аракеттерин жасашат. Аймактыздагы айыл башчы, квартиралык комитеттин башчылары биз менен тыгыз иштеп, жакшы жардамдарды беришет. Ушул кезге чейинки квартиралык комитеттин мүчөлөрү 230 сомдон айлук ақыларды алышчу экен. Биз депутаттар менен бирге талкуулап, алардын өмгек ақыларын жогорулattык. Эмгек ақыларынын жогорулашы алардын маанайларын көтерүп, ишке болгон кызыгууларын, жоопкерчиликтерин жогорулattы. Мындай жагдай биздин дагы бир жетишилген ийгиликтөрдөн бири болду десем жаңылышип. Мурунку мезгилдерде айыл башчыларына, квартиралык комитеттин жетекчилирине бериленген тапшырмалар аткарылбай эле унутта калган учурлары көп болгон. Азыр бериленген тапшырма тез арада аткарылып, эл ишеними дагы күчөгөн маал. Жаңы жылдан тартып алардын акчаларын кайрадан карап, дагы көтерүп берүү жагын

элегине 30 жыл болуптур. Покровка айылы өзү эле негизи саздак жерде жайгашкан эмеспи, 1,5 метрден кийин эле суу чыга баштадыт. Эл менен чогулганды ушул дренаждарды тазалап берүүбүзү дүрүсүшүү шаралында. Дагы бир көйгөй, бизде мурда маданият үйү бар эле, ал эскилиги жетип, урап калган. Анын ордуна маданий жай куруп берүү керек болуп турат. Ново-Покровка дагы саздак жерлер көйгөй жаратат. Эски дренаждардын тазалана

жегине 30 жыл болуптур. Покровка айылы өзү эле негизи саздак жерде жайгашкан эмеспи, 1,5 метрден кийин эле суу чыга баштадыт. Эл менен чогулганды ушул дренаждарды тазалап берүүбүзү дүрүсүшүү шаралында. Дагы бир көйгөй, бизде мурда маданият үйү бар эле, ал эскилиги жетип, урап калган. Анын ордуна маданий жай куруп берүү керек болуп турат. Ново-Покровка дагы саздак жерлер көйгөй жаратат. Эски дренаждардын тазалана

- Маанилүү маегициз үчүн чоң раҳмат! Ийгиликтөрдө калайыбы!

Раиса Дүйшөнбекова

Айылдык кеңештин депутаттары

УЧУР МАСЕЛЕСИ

Ош муниципалдык «Жылуулук» камсыздоо ишканасынын башкы директору Бекмурза ЭРГЕШОВ:

«ЖЫЛУУЛУК БОРБОРУНА КОШУЛГАНДАР КӨБӨЙҮҮДЕ»

Кыштагы эң чоң көйгөйлөрдүн бири жылуулук маселеси. Элде көнүгүп, алкагы кеңейип бараткан Ош шаарын күш мезгилиnde үшүтпөй, магистралдык түтүктөрдүн авариялык абалына жол бербей, аман-эсен алып чыгуунун өзү чоң маселе. Бүгүнкү күндө аталган жамаатта иш кызыган учур. Демейде ишкананын өзүндө үзгүлтүксүз эмгектенген 60тай кызматкер болсо, күзгү-кышкы сезон маалында 800гө жакын жумушчук эмгектенет. Күнү-түнү тынбай, айрыкча кыш чилдесинде оор кейгөйлөргө жол бербей же аномалдык кырдаалда жылуулукту бирдей кармап турлу айтканга оңой болгону менен аткара келгенде эң оор, түмөн түйшүктүү жумуш. Сезонду ийгиликтүү өткөрушүү учун аталган жамаат отун, көмүр камдап, ондол-түзөө иштерин жүргүзүп, дәэрлик бир жыл бою даярдык көрөт. Жамаат менен, шаар тургундары менен жөнөл тил табышкан, иш процессин ыргактуу уюштура билген иш менеджер, аталган ишкананын жетекчиси Бекмурза Эргешов учурдагы жамааттын иш-аракеттери жөнүндө ой бөлүштү.

– Бекмурза Аскарбаевич, быйылкы кышка даярдыгыныздар кандай?

– Быйылкы кыштын кандай болору белгисиз. Бирок, ошого карабастан күзгү-кышкы сезонду ийгиликтүү өткөрүү, Ош шаарынын элин кышта үшүтпөй, мекеме-ишканаларда, окуу жайларында кала берсе, ар бир үйдө жылуулук болушун камсыздоо – биздин башкы милдетибиз. Үй жылуу болсо, ыр да болот, күлкү да болот дегендей...

Биздин Оштогу муниципалдык «Жылуулук» камсыздоо ишканасынын оперативдүү тейлөөсүндө 88 отказан бар. Анын ичинде 19 электр отказаны болсо, 69у көмүр отуну менен иштейт. Биздин ишканада балдар бакчаларын, мектептерди, медициналык мекемелерди, жогорку окуу жайларды, кесиптик лицейлерди жана башка социалдык обьектилерди жалпысынан, шаардагы 98 мекемени, 306 көп кабаттуу үйдү, 270 жер үйлөрдү жылуулук менен камсыздайт. Өткөн жылдын сезону аяктары менен ушул жылдын сезонуна даярдык башталган. Сезондук жумуштардын баары графиктин негизинде бүткөрүлдү. Учурда күзгү-кышкы мезгилге толугу менен даярбыз.

Өзүңүздөргө белгилүү болгондой, жылуулук маселесинде көп кабаттуу үйлөрдүн ички тутумдарын тагыраак айтканда, (подвал) жер төлөөлөрдү кынтыксыз жылуулап, шартка жараша таза жана иреттүү кармоо маселеси бир топ жылдан бери ар кандай көйгөйлөрдү жаратып келген. Ошондуктан, 2022-жылдын 1-январынан баштап, үйдүн ички тутумдарын (УИТ) тейлөөсү ишке киргизилди. Көп кабаттуу турак үйлөрдүн тургундары менен келишим түзүлгөн. Мындан ары көп кабаттуу

– Ырас айтасыз, бир көздөрдө жылуулуктан баш тарткандардын көпчүлүгү азыркы учурда биздин ишибизге баа берип, шаардын жылуулук борборуна кошулгандардын саны улам көбөйүүдө. Бул биздин жамааттын ишинин жемиши, ийгилиги деп эсептейм.

Белгилей кетсем, кышкы сезондо биздин отканаларда иш кызуу жүрүп, бир саат да токтотпойт. Ишти өз ыргагы менен жүргүзүш үчүн көп, талыкпаган эмгек жумшалат. Коустан кайсы бир жерде жылуулук түтүктөрү жарылып кете турган болсо, андан өткон чоң түйшүк болбайт. Биздин жумушчулар чегараны кайтарган жоокерлер сыйяктуу эле, күн-түн бою нөөмөт менен иштешет.

Быйыл Достук жана Анар кичи районундагы көп кабаттуу үйлөрдүн тургундары өз каалоолору менен жылуулукка кошулушту.

– Жылуулукту берүүнүн

От казандын ичиндеги насостун кыймылдаткычтары

Жер төлөөдөгү жылуулук түтүктөрү

Ош муниципалдык «Жылуулук» камсыздоо ишканасынын жамааты

тарифи элдин чөнтөгүнө оорчулук келтирбейбі?

– Биз ар дайым Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдорунун жана Ош шаардык мэриясынын токтом-буйругунун негизинде мыйзамдуу иш алып барабыз. Жылуулукка коюлган тарифтер КР Министрлер Кабинетинин буйругунун негизинде коюлат. Жылуулук берүү тарифи боюнча көмүр отунунда жылытылган жылуулуктун бир гикколориясынын баасы 4 660 сом 75 тыйын болсо, электр отунунда

жылытуучу отунда бир гикколориясынын баасы 5 198 сом 02 тыйын. Шаар тургундары тагыраак айтканда, керектөөчүлөр, калк бир гикколория жылуулукка 1134 сом 76 тыйын төлейт. Калган сумманы мамлекет субсидия катары каржалайт.

– Дебитордук карызы бар менчик, мамлекеттик ишканалар барбы? Жеке жарандардан – көп жылдык карызы барлардан акча каражатын кантип өндүрөсүздөр?

– Дебитордук карызы барлар жок эмес. Биз жыл сайын шаар тургундарына түшүндүрүү иштерин үзгүлтүксүз жүргүзөбүз. Биздин ишибиздин натыйжасы да жарандардын өз убагында төлөп туршунда жараша болот. Адамдар мурунку жылдарга салыштырмалуу кыйла түшүнүү менен мамиле жасап калышты. Абоненттер төлөмдөрдү негизинен өз убагында төлөп жатышат. Арасында кенебеген, жылуулук алгандан кийин акысын төлөш керек деген ойдон алыс жүргөн, кайдыгер караган адамдар да жок эмес. Дебитордук карызы барлар мамлекеттик жана жеке менчик ишканалары, ошондой эле калктын арасында да көп жылдык карызы бар жарандар болсо, алар сот органдары аркылуу өндүрүлөт.

– Жамаатыңыз жөнүндө да айта кетсөнiz, алардын айлык маяналары көтөрүлдүбү?

– Биздин ишкананын жамааты абдан ынтымактуу, арасында көп жыл иштеп, элге эмгеги синген кызматкерлеребиз бар. Учурда уюштургуч, ийкемдүү менеджер болбосоң, иштин ийилигине жетишүү кыйын. Шаардын тургундарына барып, бетме-бет жолугуп, түшүндүрүп, жылуулуктун акысын, төлөмдөрүн үймөүй кыдырып чогулткан учурларыбыз жөнөл эмес. Келген абоненттерге кичи пейил, сылык мамиле жасап, талаптагыдай кызмат көрсөтүп келебиз. Суро-талаатарын өз учурунда аткарғанга аракет кылабыз. Жамаатта арыздар менен иштеген атайын комиссия бар. Бардык мамлекеттик жана муниципалдык ишканаларда айлык көтөрүлгөндөй эле биздин дагы айлык маянабыз көтөрүлдү.

Ризван ИСМАИЛОВА

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН 2022-ЖЫЛДЫН 18-ФЕВРАЛЫНДАГЫ №86
«КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАТКЕН ОБЛУСУНУН КАЛКЫНА МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК
КЫЗМАТТАРДЫ КӨРСӨТҮҮ ЖӨНҮндө» ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДУ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

«Баткен облусунун статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине, «Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөр жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине **ТОКТОМ** кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 18-февралындағы №86 «Кыргыз Республикасынын Баткен облусунун калкына мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсін:

жогоруда аталған токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Баткен облусунун калкына мамлекеттик органдар тарабынан акысыз же жекелдетилген негизде көрсөтүүлүчүү мамлекеттик кызматтардың тизмесінде:

- 1-пункттун мамлекеттик тилдеги тексти төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

1.	Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлиги	Эмгек рыногунда талап кылынган кесиптерге ишканын жана жеке жарандарды окутуу (контракттык окутуу)	Окутуунун орточо наркы 8000 сом	Акысыз
----	---	--	---------------------------------	--------

- 2-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

2.	Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлиги	Аккредиттеген лабораториялардын ишин инспекциялык контролдоону эске алуу менен эл аралык стандарттардын талаптарына ылайык лабораториялардын компетенттүүлүгүн ырастоо	27230 сом	Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Кыргыз аккредитациялоо борбору аткарсан аны төлөнүүчү жумуштарга жана кызмат көрсөтүүлөргө баалардын прейскурантында белгиленген нарктан 10% жекелдик менен шайкештики баалардоо боюнча органдарды аккредитациялоо табыштамалар белгүндө -24507 сом
		Контролдоонун аккредиттеген органдарынын ишин инспекциялык контролдоону эске алуу менен эл аралык стандарттардын талаптарына ылайык контролдоону органдарынын компетенттүүлүгүн ырастоо	11170 сом	Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигине караштуу Кыргыз аккредитациялоо борбору аткарсан аны төлөнүүчү жумуштарга жана кызмат көрсөтүүлөргө баалардын прейскурантында белгиленген нарктан 10% жекелдик менен - 10053 сом
		Табыштамалар жана келишимдер боюнча тийшитүү түрдөгү документ берүү менен ченөө каражаттарын текшерүү жана калибрлөө	Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинин ведомстволук мекемелери аткарсан жумуштарга жана кызмат көрсөтүүлөргө тарифтердин прейскурантында белгиленген нарктан аны төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдүн наркын 10%га төмөндөтүү	Баткен облусунун калкына Баткен сыноо, сертификаттоо жана метрология борбору аткарсан жумуштарга жана кызмат көрсөтүүлөргө тарифтердин прейскурантында белгиленген нарктан аны төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдүн наркын 10%га төмөндөтүү

- 3-пункттун мамлекеттик тилдеги тексти төмөнкүдөй редакцияда баяндалысын:

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН
2007-ЖЫЛДЫН 2-ОКТАБРЫНДАГЫ №445 "ЫСЫК-КӨЛ
ОБЛУСУНУН АЙМАГЫНДА КУОРТТУК-РЕКРЕАЦИЯЛЫК
ОБЪЕКТТЕРДИ КУРУУ, АБАТТОО, ТЕХНИКАЛЫК
ЭКСПЛУАТАЦИЯЛОО ЖАНА КҮТҮҮ ЭРЕЖЕСИН
БЕКИТҮҮ ЖӨНҮндө" ТОКТОМУНА
ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 13-майындағы №150 "Ысык-Көл облусунун калкытуу конуштарынын тургундарынын пляж аймактарына кириш укугун камсыз калып жөнүндө" Жарлыгын ишке ашыруу максатында, "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине **ТОКТОМ** кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 2-октябрьнадагы №445 "Ысык-Көл облусунун аймагында курорттук-рекреациялык объекттерди куруу, абаттоо, техникалык эксплуатациялоо жана күтүү эрежесин бекитүү жөнүндө" токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсін:

- жогоруда аталған токтом менен бекитилген ысык-Көл облусунун аймагында курорттук-рекреациялык объекттерди куруу, абаттоо, техникалык эксплуатациялоо жана күтүү эрежеси ушул токтомдан тиркемесине ылайык редакцияда баяндалысын;

- өзгөчө учурларда ысык-Көлдүн суу четинен 100 метрлик зонада рекреация объекттерин куруу Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин чечимдерин менен жузөө ашырылат.

2. Министрлөр, административдик ведомстволор, Кыргыз Республикасынын Президентинин Кыргыз Республикасынын ысык-Көл облусундагы ылгарым укуттуу өкүлү, ысык-Көл облусунун жергилитүү мамлекеттик администрациялары жана жергилитүү өз алдынча башкараруу органдары ушул токтомдан келип чыгуучу зарыл чараларды көрсүн.

3. Бул токтомдан аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткаруу контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

4. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы

А.ЖАПАРОВ

Бишкек шаары, 2022-жылдын 21-ноябры, №652

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ОШ ОБЛУСУНУН ӨЗГӨН РАЙОНУНУН
ТӨРТ-КӨЛ АЙЫЛ АЙМАГЫНДА ЖАЙГАШКАН ЖЕРЛЕРДИ
"АЙЫЛ ЧАРБА БАГЫТЫНДАГЫ ЖЕРЛЕР" КАТЕГОРИЯСЫНАН
"КАЛКТУУ КОНУШТАРДЫН ЖЕРЛЕРИ" КАТЕГОРИЯСЫНА
КОТОРУУ (ТРАНСФОРМАЦИЯЛОО) ЖӨНҮндө**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун Төрт-Көл айыл аймагындын калкытуу конуштарынын аймактарына тиешелүү максатында, Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренесине, "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентинин Кыргыз Республикасынын Ош облусундагы ылгарым укуттуу өкүлүнүн 2022-жылдын 17-мартындағы №01-39/275 корутундуусун жана Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун мамлекеттик администрациянын 2022-жылдын 5-апрелинде №11 токтомун көнүпгө алып, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **ТОКТОМ** кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун Төрт-Көл айыл аймагында жайгашкан 58,48 га жер көкөнүү чарба багыттардың жерлердин калкытуу тиешелүү максатында, Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренесине, "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентинин Кыргыз Республикасынын Ош облусундагы ылгарым укуттуу өкүлүнүн 2022-жылдын 17-мартындағы №01-39/275 корутундуусун жана Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун мамлекеттик администрациянын 2022-жылдын 5-апрелинде №11 токтомун көнүпгө алып, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети токтом кылат:

2. Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун Төрт-Көл айыл аймагында жайгашкан жерлердин 58,48 га жер көкөнүү чарба багыттардың жерлердин калкытуу тиешелүү максатында, Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренесине, "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентинин Кыргыз Республикасынын Ош облусундагы ылгарым укуттуу өкүлүнүн 2022-жылдын 17-мартындағы №01-39/275 корутундуусун жана Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун мамлекеттик администрациянын 2022-жылдын 5-апрелинде №11 токтомун көнүпгө алып, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети токтом кылат:

- жерди эсепке алуу документтерине тиешелүү өзгөртүүлөрдү киргизүүн;

- ушул токтомдан 1-пунктунда көрсөтүлгөн жерлерди максаттуу багытта боюнча пайдаланууну.

3. Бул токтомдан аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткаруу контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

4. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы

А.ЖАПАРОВ

Бишкек шаары, 2022-жылдын 23-ноябры, №655

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК
БАНКЫ СҮТ ЖАНА БАШКА СҮТ АЗЫКТАРЫН
САТЫП АЛУУ ТУУРАЛАУУ ЖАРЫЯЛАЙТ.

Баа котировкалары (сунуштар), «Сүт жана башка сүт азыктарын сатып алууга баа котировкалары» белгисин коюу менен чапталган конверт түрүндө **2022-жылдын 8-декабрына чейин saat 10.00ден** кечикирилбестен, Улуттук банктын **Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168** дареги боюнча жайгашкан имаратынын №117 иш бөлмөсүндө (экспедиция) кабыл алынат.

Толук маалымат алуу үчүн **(0312) 39-22-77** телефону жана **rmatmetakunova@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу кайрылсаңыздар болот.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ ИЧЕ ТУРГАН ТАЗА СУУ САТЫП АЛУУ ТУУРАЛАУУ ЖАРЫЯЛАЙТ.
Баа котировкалары (сунуштар), «Иче турган таза суу сатып алууга баа котировкалары» белгисин коюу менен чапталган конверт түрүндө **2022-жылдын 7-декабрына чейин saat 10.00ден** кечикирилбестен, Улуттук банктын **Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168** дареги боюнча жайгашкан имаратынын №117 иш бөлмөсүндө (экспедиция) кабыл алынат.

Толук маалымат алуу үчүн **(0312) 66-92-03** телефону жана **rkuzalakova@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу кайрылсаңыздар болот.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы DLP-системасына техникалык колдоону (купуга маалыматтын сыртка чыгышын алдын алуу системасы) сатып алууга кайрадан АЧЫК РЕСПУБЛИКАЛЫК СЫНАК ӨТКӨРӨТ.

Сынак боюнча документтер **2022-жылдын 8-декабрында saat 17.30га** чейин сынак документтерин кабыл алууткөрүп берүү актысынын негизинде tender@nbkr.kg электрондук почтасы аркылуу берилет.

Катышуучулар үчүн сынакка чейинки конференция **2022-жылдын 6-декабрында saat 14.00де** **Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168** дареги боюнча өткөрүлөт. Конференцияга катышуу маселеси боюнча суроолор менен техникалык координаторго кайрылуу зарыл.

Сынак боюнча сунуштар **2022-жылдын 13-декабрында saat 14.00га** чейин **Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168** дареги боюнча кабыл алынат.

Белгиленген убакыттан кийин тапшырылган сунуштар кабыл алынбайт жана каралбайт. Сынак боюнча сунуштар катышуучулардын катышуусунда **2022-жылдын 13-декабрында saat 14.00де** каралат.

Бардык уюштуруу маселелери боюнча +996 (312) 66-91-52 телефон номери же **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу техникалык координаторго кайрылсаңыздар болот.

Баткен облусунун Баткен районунун Дара айыл аймагындагы айыл өкмөтүнүн Кан айындағы муниципалдык менчикте турган айыл өкмөтүнө караштыру 0,44 га жер аянынын серия Б №028409, катталган күнү 2019-жылдын 22-майындағы иден. коду 8-01-08-1003-0149 мамлекеттик актысы жоголгондуугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

C/O-577

В связи с утерей гос. акта №421373 (от 18.02.2013 г.) на имя Исламовой Чынаркуль Чурбаевны считать недействительным.

H-110

В связи с утерей диплома №52671 на имя Бараковой Асель Анарбековны считать недействительным.

H-112

ЭРКИН-ТОО

Гезит ээси: КР Министрлер Кабинети

Башкы редактор
АСАНБАЕВ
Наралы
Камбаралиевич
Кабылдама
62-38-75

Башкы редактордун 1-орун басары
КАЛЫКОВ Шекербек – 62-38-77
Башкы редактордун орун басары
ДЫЙКАНОВА Жылдыз – 62-38-78

Коммерциялык директор
САТЫКУЛОВ Орункул – 62-19-06 факс
Үйлдүк тел.: (0705) 11-75-87
(0773) 11-75-87
Жооптуу катчы
КУЛАТАЕВА Бактыгүл – 62-38-71

Белумдер:

Саясат, укук жана экономика
бөлүмү – 66-22-27

Маданият, адабият жана
спорт бөлүмүн – 62-38-71

Веб-сайт – 62-18-64
Коммерциялык бөлүм – 62-18-66
"Нормативдик актылар"
журналы – 62-38-71
Башкы эсепчи – 62-38-73

Компьютердик
борбор – 62-38-74

Жарнамалар кыргыз, орус, английс
тилдеринде берилет.

Биздин реквизиттер: р/с №1280010019784103 БИК 128001 ОКПО 20108596
ИИН: 00107199210141 ЗАО Кыргызский-Инвестиционно-Кредитный Банк (КИКЕ)

Юстиция министрлигинен берилген каттапалуу кубелүгү №592
Жумасына эки ирет:
шайшемби, жума
күндерү чыгат.

Индекси: 68451

"Учкун" ААКнын
басмаканасында басылды.
Бүртумта №1102. Нускасы 5283
Басыгуу 28.11.2022-ж. саат 20.00де берилди
Сатык келишим баада

«Халык Банк Кыргызстан» ААК

Директорлор кеңешинин курамынын
өзгөргөндүгү түуралуу билдириет.
24.11.2022-жылдан баштап **Сатубалдина**
Жаннат Сагандыковна Банктын
Директорлор кеңешинин курамынан чыкты.

ОАО «Халык Банк Кыргызстан»

уведомляет об изменениях в составе
Совета директоров. Из состава
Совета директоров Банка с 24.11.2022 года
вышла **Сатубалдина Жаннат**
Сагандыкова.

C/O-576

ЖОГОЛДУ

УТЕРЯ

**Аксы районундагы Жерге-Тал айыл аймагынын түргүнүн
Бабакулов Жусупбек
Узеналиевичтин жер участогуна болгон жеке
менчик укугу жөнүндөгү
мамлекеттик актысы сериясы №4247274
(2021-жылы берилген),
идентификациялык номери
3-04-02-0006-04025
жоголгондуугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.**

П/П-023

**В связи с утерей гос. акта серии Ч №155996,
договор купли-продажи (от 26.05.2008 г.) на имя
Абдыкеримова Руслана Оразбековича считать
недействительными.**

H-106

В связи с утерей свидетельства на право пользования земельной долей №4-1-7-0-304-2-330-1 на имя Жороева Бактыбека Токтоназаровича считать недействительным.

H-105

В связи с утерей свидетельства о государственной регистрации ИП Бороздин Анатолий Леонидович код ОКПО 27353301, ИИН 20801195600335 считать недействительным.

H-108

Кожобеков Женишибек Эсенгазиевичке тиешелүү жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү кубелуктөрү №0129067, №129066 жоголгондуугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

H-109

В связи с утерей акта о праве частной собственности на земельный участок серии Ч №295760 на имя Абдырахмановой Караматхан считать недействительным.

П/П-153

Темиров Алибек Турсунбаевичке берилген сериясы Ч №101370 (25.08.2021-ж.) мамлекеттик актылары жоголгондуугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-006

Суеркулов Кумушбек Молдотаевичке тиешелүү жер участогуна жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актылары Ч №252870, Ч №397013 жоголгондуугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-028

АГЕНТСТВО РАЗВИТИЯ И ИНВЕСТИРОВАНИЯ СООБЩЕСТВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ (АРИС)

**Проект «Регионального экономического развития»
ПОВТОРНОЕ ПРИГЛАШЕНИЕ НА ПОДАЧУ ЦЕНОВЫХ
КОТИРОВОК
НА ПОСТАВКУ ОРГТЕХНИКИ**

Более подробную информацию по тендерау можете получить по телефону, указанному ниже или отправив запрос на электронную почту **eibraev@aris.kg**.

Для получения тендерных документов необходимо пройти регистрацию на сайте АРИС если вы еще не зарегистрированы, затем подать заявку на участие в данном тендере.

Конкурсные предложения должны быть доставлены в нижеуказанный офис не позднее 16 декабря 2022 года 11.00 (местного времени).

Кыргызская Республика 720040, г. Бишкек, ул. Боконбаева, 102, кабинет №11, тел.: + 996 (312) 62-07-52, 30-18-05 (внут.116), факс: + 996 (312) 62-47-48.

C/O-575

erkinoo@mail.gov.kg

Мухтар Нурматович, айыл өкмөттүн байылкы жылдагы жараткан ийгиликтерине токтолсонуз?

- 2022-жылды 1-Май айыл өкмөтүн аймактын жалпы кайратман калкынын зор салымы менен ийгиликтүү, бир топ жетишкендиктер менен жылыныктоо алдында турабыз. Ушул жылдын 9 айында айыл аймагынын бардык тармактарында алдыга коюлган милдеттер так аткарылып, айыл чарбасында, өнөр жай тармагында, калкка кызмат көрсөтүү жана башка тармактарда ийгиликтер жарапалып, айрыкча аймакка инвестиция тартууга катуу басым жасоо менен экономикалык жана социалдык жактан дагы бир тепкичке жогорулады. Айрыкча, айыл чарбасы, саламаттыкты сактоо, билим берүү, спорт жана маданият тармактарында жакшы ийгиликтер жарапалып жатат. Натыйжада аймактын стратегиялык өнүктүрүү программасында белгиленген милдеттерди дәэрик аткарууга жетиштик. Албette, бул ийгиликтерде айыл өкмөттүн аракеттерин ар тараптан колдоого алып турган 15 000ден ашуун кайратман элдин ролу өтө жогору болду. Мунун натыйжасында, 2022-жылы айыл аймагында бир нече ири курулуштар башталып, бир тобу пайдаланууга берилген. Аймактын социалдык-экономикалык абалына таасир этүүчү бир нече долбоорлор ишке ашырылган.

Эл аралык уюмдар менен тыгыз иштеөнүн аркасында инвестациялардын жалпы көлөмү өткөн жылдарга салыштырмалуу бир топко жогорулаган. Тармактар буюнча алганда, 2022-жылдын 9 айында айыл чарбасына 37,4 млн сом, социалдык жаатка 47,6 млн сом, кызмат көрсөтүү тармагына 8,5 млн сом жана башка тармактарга 9,3 млн сомдук инвестиция тартылган. Бул ишаракеттер дагы уланууда.

Ал эми, жергиликтүү бюджеттин аткарылышы, аткарылган иштер да көңүл кубантаарлык десек болот. Алардын айрымдарына токтоло кетели:

2022-жылдын 9 айына карата жалпы кирешелер 23232,9 мин сомго пландаштырылган болсо, 34678,3 мин сом акча каражаты чогултулган. Тактап айтканда, пландалган киреше 11445,4 мин сомго ашыкча аткарылып, салыштырмалуу 149,2%-ды түзгөн.

Анын ичинде салыктык кирешелер жалпы 16206,0 мин сомго пландалган болсо, анын аткарылышы 24011,7 мин сомду түзүп, пландалган салыктык төлөмдердү 7805,7 мин сомго ашыкча аткарып, салыштырмалуу 148%-ды түздү.

Ааламга жол айылдан башталат

Жалал-Абад облусунун Ала-Бука районундагы 1-Май айыл өкмөтүнүн башчысы Мухтар ШЕРБАЕВ:

“ЭКОНОМИКАНЫ КӨТӨРҮҮГӨ, ИНФРАСТРУКТУРАНЫ ӨНҮКТҮРҮҮГӨ БАГЫТ АЛДЫК”

Ала-Бука районунун 1-Май айыл аймагы чек арада жайгашкан жана шарты катаал айыл аймактарынын бири. Аталган айыл аймакта 7 айылдагы 3080 кожолукта 15250 калк жашайт. 8 мектеп, 2 балдар бакчасы, 5 ФАП, бир айылдык оорукана, 2 үй-бүлөлүк дарыгерлер тобу, 1 балдардын искусство мектеби жайгашкан. Айыл аймагынын борбору – Айры-Там айылы. Айтылуу 1-Май жергесин жердеген калк мал чарбачылыгы жана дыйканчылык менен алектенип келет. Табигый кырсыктар көп кattaлат. Облустун жана районун борборунан бир кыйла алыс. Ошону менен катаар Өзбекстан Республикасынын эки району менен чектеш жайгашкандыгына карабастан, 1-Май айылдык аймагы республиказыздагы алдыңкы айыл аймактарынын бири. Жыл тогошоор алдында айыл өкмөтүнүн башчысы менен аткарылган иштер жана жаңы жылда аткарыла турган иштери жөнүндө мектештик.

Транспорт каражаттары үчүн салык төлөмдөрү 110,2%, тамарка үчүн жекече жер салыгы 107,6%, айыл чармас жемс жерлеринен алынуучу салык 287,6% га аткарылып, жергиликтүү бюджеттин киреше болгүнүн көбөйүшүн шарттаган.

Бул жerde, айыл өкмөттүн кызматкерлери ар бир салык төлөөчү менен жакындан, тыгыз иш алып баргандыгынын натыйжасы деп айтсан болот.

Жергиликтүү бюджеттин киреше болгүн толтурууда Айылдык Кенештин депутаттары, коомдук активисттер тарафынан да бир топ салымдар болуп, биргелешкен аракеттердин натыйжасында, автоунаа жана жер салыгын чогултууда эл арасында түшүндүрүү иштери жогорку деңгээлде жүрдү.

- Айыл аймагындагы билим берүү, саламаттыкты сактоо тармактарында жүргүзүлгөн иштерге токтоло кетсөнiz?

- Айыл аймагынын негизги приоритети – саламаттыкты сактоо, билим берүү жана айыл чарбасын өнүктүрүү. Бул багытта өтө көп аракеттер жумшалып келе жатат. Маселелерди чечүүдө инфраструктура жана жергиликтүү деңгээлде кызмат көрсөтүүлөрдү жакшыртуу чоң роль ойноору белгилүү болгондуктан, аймакта инфраструктуралык жаңылоо жаатында бир топ иштер аткарууда. Атап айтканды, Айры-Там үй-бүлөлүк дарыгерлер тобунун, Жаңы-Шаар фельдшердик-акушердик пункттүн имараттарынын жылтытуу системалары жаңыдан жасалып, Совет-Сай айылдыгы үй-бүлөлүк дарыгерлер тобунун имаратынын эшик-терезелерин алмаштыруу жана жылтытуу системасын ремонттоо сыйкатуу иштер жылынтыкталган. Саламаттыкты сактоо тармагына атайдын долбоор менен реанимациялык атайдын унаа, ИВЛ, УЗИ, ЭКГ жабдуулары алынып берилген. Бул багытта үстүнбүздөгү жылы да катуу аракеттер көрүлүүдө.

- Башка райондордон өзгөчөлөнүп сиздерде "Мектеп автобусу" долбоору жолго коюлуптур ошого токтолсонуз?

- Учурда өтө зарыл болгон "Мектеп автобусу" долбоору ишке киргизилип, 3 айылда – Айры-Там, Ак-Башат жана Алма-Бел айылдарында алыскы тоо арасында жашаган, чек ара аймагында жашаган балдарды акысыз

мектепке алып келүү жана кайра үйлөрүнө жеткирүү жолго коулган. Ажек айылдында 230 орундуу, Жаңы-Шаар айылдында 150 орундуу жана Кара-Үнкүр айылдында 150 орундуу заманбап мектептердин имараттарынын куруулушта-

1-Май айыл өкмөтүнүн башчысы Шербаев Мухтар Нурматович 1977-жылы туулган. Билими жогорку, Жалал-Абад Мамлекеттик Университетин, КР Президенттине караштуу Башкаркуу Академиясын аяктаган. Кесиби боюнча экономистменеджмент. Кытай Эл Республикасында билимин жогорулаткан. Муниципалдык кызматтын отчынги, 1-класстагы муниципалдык көнөшчүү, бир нече министрликтердин Ардак грамоталарынын эсси.

Эмгек жолун 1999-жылы "Ак-Ниет" коомдук биримесинде жетектөөчү адис болуп баштаган. 2000–2005-жылдарда араглагында Ала-Бука райондук мамлекеттик администрациясында, 1-Май айыл өкмөтүнде эмгектенген. 2005–2013-жылдарды "Эгид-Шанс" укук коргоо уюмунда жетекчи, "Айыл банк" ачык акционердик коомунда кредит боюнча адис, 1-Май айыл өкмөтүнүн жооптуу катышысы, "КазМинералз" жоопкерчилиги чектелген коомунда жетектөөчү адис болуп иштеген. 2013-жылдан тартып 1-Май айыл өкмөтүнүн башчылыгына шайлантан. Ушул эле айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн башчысы болуп, 2017-жылы жана 2021-жылы жергиликтүү Көнөшчүн депутаттарынын бир добуштан колдоосу менен шайлантан. Ал жетектеген мэзгилде айыл аймагы республиказыздагы алдыңкы айыл аймактарынын катарын толуктап, ар жылкы көрсөткүчтөрү боюнча 2022-жылы мамлекеттик дотациядан чыгарылган.

ры учурда жүрүп жатат. Кара-Үнкүр орто мектебинин куруулушу үчүн 1,2 млн сом акча каражаты жергиликтүү бюджеттен кэралган. Ошондой эле, Айры-Там айылдында №39 Айры-Там гимназия мектебинин чатыры, М.Алымбеков айылдыгы жалпы билим берүүчү мектебинин сырткы эшиктери алмаштырылды, №39 Айры-Там гимназия мектебинин эшик-терезелери алмаштырылдып, ашканалары ремонттолуп, аталган билим берүүчү мектебинин ылдам интернет менен камсыздалган. Ошондой эле, Совет-Сай айылдыгы "Ак-Тилек" балдар бакчалыктын имараты республикалык

кызмат кылууда. Айыл чарба тармагындагы фронталдык жүктөөчү, чөп пресстөөчү, дан оруучу комбайн сыйкатуу атайдын техникалар сатылып алынып, элдин жүгү жецилдеди.

Айыл аймагындагы 2 насостук станциянын насостук кийимылдаткычтары алмаштырылды. Сумсар-Сай суу каналында ремонт иштери жүргүзүлүп, жабдуулары алмаштырылыш, сугат суу тармагын бир кадам алдыга жылдырыды. Жалал-

Абад областын өнүктүрүү фондунун каржылоосу менен Алма-Бел айылдында ички чарбалык канал пайдаланууга берилген. Ала-Бука райондук өнүктүрүү фондунун каржылоосу менен Алма-Бел айылдында ички чарбалык канал пайдаланууга берилген. Айыл ай-

магындагы бардык китепканалардын китең фондуун жаңылоо иштери жүрдү. Бардык мектептерге спорттук инвентарлар алынып берилип, бокс клубуна ринг, спорттук жабдуулар алдынып берилген.

- Мухтар Нурматович, айыл аймагындагы жолдордун абалы канадай?

- СССР таркагандан бери унтулуп калган жолдорду асфальттоо иштерин жандантып, Айры-Там айылдында жалпы 1,5 км аралыкка асфальт басылды. Жыл ичинде аймагыбыздаагы Жаңы-Шаар, Ынтымак, Айры-Там жана Ажек айылдарында жалпысынан 23,5 км жолго шагыл ташылып төгүлүп, тегизделип, адамдар үчүн отмөк жолдор-тротуарлар курулуп, пайдаланууга берилген. Бул аракеттер учурда да уланууда.

- Айыл аймагынын айыл-чарбасында канадай ийгиликтер бар?

- Айыл чарбасы – айыл аймагынын экономикасынын негизги потенциалы болуп саналат. Жыл сайнай айыл чарба тармагына олуттуу көнүл бөлүнүп, бул жаатта алгылыктуу иштер аткарылып келүүдө. Ветеринардык клиниканын куруулушу соңуна чыгып, пайдаланууга берүү алдында турат. Бул клиника маддян башын асылдандыруу, жасалма уруктандыруу, дарылоо, ар кандай эпизоотиялык кырдаалдардын алдын алууга байтталган.

Айыл чарбасын өнүктүрүүгө байтталган жергиликтүү деңгээлде кызмат көрсөтүүлөрдү жакшыртуу маскетинде ақыркы улгүдөгү автогрейдер атайдын техникасы, 14 тонна суу жеткирүүгө ылайыкташкан атайдын таза суу тартичуу унаа алынып, учурда элге

Биз жогоруда белгилегендай, 1-Май айыл аймагы шарты катал, жолу алыс жана чек арада жайгашкан айыл аймак болсо да, бир топ жетишкендиктер жараалып келе жатат. Бул ийгиликтердин башында, 1-Май айыл аймагынын кажыбас кайраттуу эли турат. Быйылкы жылы, 1-Май айыл аймагынын уюштурулгандаагына 70 жыл болуп, ага карата "70 жылдык 70 иш-чара" программынын кабыл алынып, анын алкагында эл үчүн зарыл иштер аткаруууда. Андыктан, айыл аймагынын элин маараке менен күттүктап, "Бар бол, касиеттүү 1-Майдын эли" деп аймакчыбыз!

Орункул САТЫКУЛОВ